

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericbt 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

HOUD: Ramp-Sumatra. Ingekomen gelden van 20
tot en met 27 Juli 1926. — Centraal Haagsch
Comité voor de Padangramp. — De Landbouwatlas
van Java, door Lekkerkerker. — De bedevaart naar
Mekka in de toekomst (teekening). — Surinaamsche
Brieven II. — De tweede Indische filmreis van
Willy Mullens. — West-Ind. Bezoldigingen. Open
brief van J. F. E. Einaar, aan den Heer C.
K. Kesler. — Van Week tot Week. — Kunst,
Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit
de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de
Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-
Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao.
— Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen: I. Van
het Dag. Bestuur, II. Van het Informatie-Bureau.
— Opgave van lesgeevenden. — Mutatiestaat van
21 tot 28 Juli 1926.

Ramp-Sumatra.

Ingekomen gelden van 20 t/m 27 Juli.

ge verantwoording	f 899.34
an P., Den Haag	25.—
r. Wed. C. M.-Gr., Den Haag	5.—
r. S. G. Gr.-S., Den Haag	50.—
r. H. J. R. v. D., Den Haag	50.—
Fl., te Oegstgeest	2.50
nkvr. M. J. H. R., Den Haag	100.—
nkvr. H. F. A. R., Den Haag	100.—
Totaal	f 1231.84

Centraal Haagsch Comité voor de Padang-Ramp.

enige vereenigingen te 's-Gravenhage, die in be-
kking tot Indië staan, hebben zich tot een Cen-
tral Haagsch Comité voor de Padangramp ge-
md, onder leiding van de hoofdbesturen van de
eneening „Oost en West” en van het Neder-
sch Indonesisch Verbond, teneinde door een
eenschappelijke actie gelden bijeen te brengen
eniging van den nood op Sumatra. De gelden
worden afgedragen aan het bestuur van het
ankruis.
n het eere-comité hebben zitting genomen: mr.
A. N. Patijn, burgemeester van 's-Gravenhage,
eraal W. S. A. A. M. van Rijswijk de Jong, gou-
neur der residentie, mevr. de douarière jkvr. O.
B. van Beresteyn Tromp, H. N. A. Swart, luit-
eraal b.d., L. C. Westenenk, oud-gouverneur van
atra's Oostkust en oud-lid van den Raad van
ndië en R. Zuidjerhoff, lid van de Algemeene
eekamer.
Er is besloten, dat eene collecte gehouden zal
den, uitgaande van de Collecte-Commissie van
Roode Kruis. Voorts zal een groote kunstavond
den gegeven in het hotel De Twee Steden, waar-
de directie belangeloos de zalen ter beschik-
g heeft gesteld, terwijl nog een tweede liefdadig-
savond in een nader op te geven gelegenheid
oorbereiding is. Voor hen, die niet aan de col-
e of aan deze avonden kunnen deelnemen, wordt
nnerd, dat postwissels en girozendingen met
melding, dat de stortingen bedoeld zijn voor de
angramp, kunnen gezonden worden aan den
eeneen penningmeester van het comité, den
r F. Weijerman, Groothertoginnelaan 152, giro-
nummer 9269, of aan de vereeniging „Oost en
st”, gironummer 14574.

heeft tusschen het Hoofdbestuur van „Oost en
West”, en de Collecte-Commissie van het „Roode
Kruis”, afd. 's-Gravenhage, waarbij, onder nadere
goedkeuring van het indonesisch Verbond, over-
eengekomen werd, dat die Commissie de collecte
ten behoeve van de Padangramp op zich nemen
zal.

Dames en heeren boven 16 jaar worden verzocht
zich beschikbaar te stellen om te collecteeren en
en zich, onder opgave van leeftijd, schriftelijk te
wenden tot de Collecte-Commissie Padang Ramp
van het „Roode Kruis”, Pagehuis, Lange Voorhout 6.
De collecte zal plaats hebben op Zaterdag, den
14en Augustus-e.k.

De Landbouwatlas van Java.

Landbouwatlas van Java en Madoera.
Meded. van het Centraal Kantoor voor
de Statistiek no. 33. Dl. I. Kaarten-
atlas; Dl. II. Tekst en tabellen. —
Weltevreden 1926. Prijs f 10.—

Dit is een zeer welkome uitgave voor allen, die
belang stellen in het wel en wee van de bewoners
van Java. Van Java alleen? Ja. Want voor de Bui-
tengewesten bestaat niet het omvangrijke statisti-
sche materiaal, waaruit men dergelijke kaarten zou
kunnen opbouwen. En, al bezat men dit materiaal
wèl, dan nog zou zulk een atlas niet zijn samen te
stellen wegens de ingewikkeldheid der verhoudin-
gen van vorm, grootte, volksontwikkeling en be-
volkingsdichtheid der duizendtallen eilanden.

Een uitgave dus van het Centraal Kantoor voor
de Statistiek, dat in 1924 in de plaats trad van het
Statistisch Kantoor, en dat onder leiding van den
bekwamen heer Van Gelderen met recht werd de
„barometer voor den welvaartstoestand” van Java.

De tekst van dit werk is samengesteld en de ta-
bellen zijn ontworpen door den landbouwconsulent
C. W. Bagchus, behalve het hoofdstuk „Verbruik
van rijst en tweede gewassen”, waarvan de heer
A. M. P. A. Schellema, hoofd der afd. Landbouw-
statistiek van het C. K. v. d. St., de schrijver is.

Eerst iets over de uitwendigheden van dit werk.
De atlas bevat 26 kaarten van Java en Madoera,
alle op de schaal van 1 : 1.500.000, zoodat de kaar-
ten vallen over dubbele bladzijden van 73 bij 24
c.M. De kaartteering der gegevens gaat volgens de
indeeling van Java en M. naar de 443 districten
(ongeveer! de Vorstenlanden brengen de regelmaat
wat in de war), die er waren tijdens de volkstelling
van November 1920; verder voor elk district, of
soms voor een kleine groep districten, op uniforme
wijze in 6 tinten van blauw, door smalle en breede,
horizontale, verticale en schuine arceeringen ver-
kregen. Zéér overzichtelijk. In een oogopslag ziet
men, waar het op aankomt. Slechts op een vijftal
kaarten moesten andere kleuren te hulp worden
geroepen, n.l. op die, welke de voeding der bevol-
king verduidelijken in 1896 (naar Vorderman's
kaart) en in 1924, in den „vetten” tijd na den oogst
(panèn) en in den „schrallen” tijd (patjeklik), en
op de kaarten, die de beplante uitgestrektheden
der zeven voornaamste gewassen van den Europeë-
schen landbouw en de oppervlakte van Gouvts-
bosschen en der ondernemingen voorstellen.

Deel II is een kloek boekwerk; 201 blz. lichten
in 28 hoofdstukken de kaarten toe en geven nog
heel wat méér ook; dan volgen 24 blz. Engelsche
tekst, een „Summary” van het voorgaande, en ten
slotte nog 225 blz. met 9 tabellen.

Een ontzagwekkende hoeveelheid arbeid ligt ver-
scholen in dit „product, dat als het ware langza-
merhand is ontstaan”, zooals het Voorwoord uitlegt.
En nu de inhoud. Men kan in kaarten en tekst
5 categorieën onderscheiden: de bevolkingsdicht-

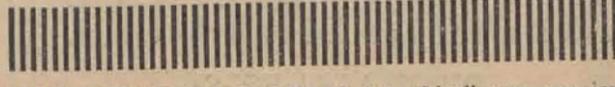
HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIEF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.
M.O. Staathuishoudkunde.
M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staats-
praktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiege-
legenheid voor hen die geen examen wenschen te doen.
Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en op-
gave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede
proefles op aanvraag kosteloos. 5229
Mondelinge club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770. 5206
’S-GRAVENHAGE.

Wegens vertrek naar België
moeten in slechts 2 maanden alle Zomergoederen worden
uitverkocht tegen bespottelijke, fabelachtig lage prijzen.
Dames- en Heeren Mode Artikelen. Onze voorraad is nog
enorm groot. Zeer bijzondere sorteering in Tafelgoederen,
Linnen en Damast, ook Servetten, Handdoeken enz. Mantels,
Japonnen. Ook speciaal gesorteerd in kleine maten Kousen
en Sokken. Uw adres, uitsluitend om Uwe goederen spot-
goedkoop aan te schaffen, is alléén:

MAGAZIJN „DAHEEMA”,
WITTE DE WITHSTRAAT 95a
hoek v. Diemenstr., halte lijn 5. Geopend tot 9 uur

H.H. SECRETARISSSEN der afdelingen worden
er nogmaals beleeftelijk
aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het
K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aan-
merking komen om voor het lidmaatschap der Vereeni-
ging te worden aangezocht.

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbeperkte garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5301.
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle **RECHTZAKEN** door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
ADVIES f 1.- Contrôle toegestaan ADVIES f 1.-

A. SCHRÖDER & CO

GROENMARKT 25, 26, 28

'S-GRAVENHAGE

GEKLEURDE
KATOENEN EN WOLLEN
ZOMERDEKENS

IN ALLE MATEN

V.AF **f 4.50**

MUSKIETEN TULLE

(VOOR KLAMBOES)

DIVERSE BREEDTE

NAAR KANTOOR

Wij leiden U op en zorgen voor plaatsing in goede betrekkingen
Prospectus gratis.

SCHOEVERS

Stadhouderspl. 3 Noordeinde 13
DEN HAAG DELFT

De bedevaart naar Mekka in de toekomst,

De schim van Mohammad: „Per auto naar Mekka! . . . Wat zullen ze straks nog gaan doen??
O, Allah! . . . waar blijft de VERDIENSTE van den Haddj!”

(Volgens bericht van den Ned. Consul te Djeddah dat transportonderneming aldaar een autobusdienst Djeddah-Mekka gaan openen).

Trekning voor het Kol. Weekblad.

heid (kaart 1); de bouwgronden van de bevolking, de ondernemingsgronden en de Gouvernementsboschen (kaart 2-5); de geogste oppervlakte van de Inl. landbouwgewassen en de omvang van den aanplant der belangrijkste ondernemingsgewassen (kaart 6-9 en 13-22); de aard der voeding van de bevolking (kaart 10-12) en de toestand van den stapel van groot hoornvee (kaart 23-26).

Het cijfermateriaal loopt meestal slechts tot 1922 en dit kon niet anders, zooals duidelijk blijkt uit de wijze, waarop de gegevens omtrent den Inlandschen landbouw zijn verkregen. In den tekst vindt men echter, waar het cijfer van 1922 een te onjuist beeld zou geven (denk bijv. aan de cijfers voor rubber), ook wel dat van 1924 vermeld. Voor de kaartteering zou de verwerking der cijfers voor 1924 echter geen merkbaar verschil met die van 1922 hebben geleverd, daar immers slechts met een zestal trappen of categorieën kon worden gewerkt en een verder gaande detaillering voor de kaarten stellig af te raden zou zijn.

De onlangs verschenen Productiekaart der groote Cultures van Java door Dr. S. van Valkenburg, 1 : 750.000 (ook als Bijlage van het Tijds. voor Economische Geographie van Sept. 1925 verspreid), geeft productiecijfers van 1923 volgens een geheel andere methode. De cultures worden hier aangeduid door stippen, die elk een zekere in de agenda aangeduide productie-eenheid vertegenwoordigen en op de geografische plaats van dat product zijn neergezet. Elke der (6 voornaamste) cultures heeft zijn kleur; die kleuren vinden wij terug in de sectoren der groote cirkels bij de havens van uitvoer der producten. Hier worden dus ook de uitvoeren naar geldswaarde, positief en in verhouding tot de totale uitvoerwaarden, in beeld gebracht, doch niet in totalen, maar voor elke uitvoerhaven afzonderlijk. Beide methoden hebben hun voor- en nadeelen. Het doel der kaarten is verschillend en het is begrijpelijk, dat dus ook de systemen verschillen.

In elk geval, de in den Landbouwatlas gevolgde manier van voorstelling lijkt ons duidelijk en bij-

zonder rijk aan inhoud. De kaart der bosschen en ondernemingen geeft bijv. kwadraten door elke deeling als geheel; elke m.M². stelt 400 bouwgronden en in elk kwadraat stelt arceering voor welke deelte werkelijk beplant is, of, bij de bosschen, djatibosch is.

Verrassende dingen leert deze atlas kennen; veronderde voorstellingen omtrent den Inlandschen landbouw vaagt hij weg. Juister termen worden voor verschillende begrippen ingevoerd. Zoo bijv. dat de „bezetting” der sawahs door sawahpadi van 0 tot 194.5 % bedroeg van 1916-1920 d.w.z. dat de beplanting met rijst in één jaar percentage beliep van de sawah-oppervlakte. Kan dat? Doordat de sawahs soms twee keer in jaar met rijst worden beplant, m.a.w. dat na regentijdoogst nog een oogst van „padi-gad” wordt gewonnen. Voor geheel Java en Madoera de „bezetting” der sawahs met sawahpadi 96.2% het maximumcijfer van 194.5 % geeft het district Pedjagoan in het Z. van oud-Bagelen (res. Kedjoeng). De productie van sawahpadi per geslaagde bedroeg in die jaren voor geheel Java 24.94 pikoel droge padi (men lette zoowel op het substantieel op het adjectief!) en liep uiteen van 8.90 pikoel (district Barat-laoet in Soemenep, Madoera) 42.78 pikoel (district Poeger, afd. Djember, Bantam), merkwaaardigerwijze 66k in een Madoerestreek! De padiproductie per hoofd der bevolking in 1919/20 was voor geheel Java en Madoera 2.89 pikoel; het hoogst in het district Tjikanda (N.O.-hoek der res. Batavia) met 11.11 pikoel. In 1920 bestond 52.1 % van Java's geografische oppervlakte uit bevolkingsbouwgronden. (In Nederland 66 %, in Japan 21 %). En van deze bouwgronden was weer 45.55 % sawah. Het district met de hoogste percentage bouwgrond is Tjibaloeng (Z.W.-hoek van Bantam) met 3.27 % en daarvandaan nog maar 9.76 % sawah en 90.24 % bouwgrond. Dit district is ook het dunst bevolkt, 13 personen per K.M.², terwijl er 65 districten zijn, waarvan de helft een cijfer boven de 600 en 159 waar het boven 400

GARAGE JANSEN

WASSENAAR TELEFOON KIEVIET

RIJKSSTRAATWEG 135 nabij Viaduct.

BENZINE LAADSTATION 3 POMPE

MULOSCHOOL VOOR MEISJES der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

INSCHRIJVING van leerlingen v. d. nieuwen cursus **elken dag van 2-4 uur**, behalve op Woensdag en Zaterdag.
Opleiding voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum in klasse 1-6 (met Fransch).
Opleiding voor eindexamen Mulo A en B in klassen 7-10.
Prospectus op aanvraag te verkrijgen aan de school.
De Directrice: G. W. RUINEN.

komt, en dit voor J. en M. als geheel 266 beloopt. In hetzelfde district Tjibaloeng beschikt elk hoofd der bevolking over slechts 0.02 bouw sawah en 0.23 bouw droge grond. Voor Java en Madoera als geheel is per ziel aanwezig 0.13 bouw sawah en 0.15 bouw droge grond. Het sterkst is de grondruimte in de districten Poelé (afd. Toeloengagoeng, res. Kediri) (met 0.12 bouw sawah en 0.89 bouw droge grond per ziel, en Losarang (afd. Indramajoe, res. Meribon), met 0.48 bouw sawah en 0.08 bouw droge grond per hoofd. Natuurlijk oefenen de groote steden veel invloed uit op het *grondbezit* en de *voedselproductie* per hoofd, maar slechts weinig op de *bevolkingsdichtheid* per district. Slechts 2% der bevolking woont in de steden boven 100.000 zielen, slechts 3.7% in de 14 grootste steden. Het vattelandsveroorzaakt voornamelijk de groote bevolkingsdichtheid.

Deze willekeurige grepen lijken voldoende om enig idee te geven van den inhoud. Alle demografische verschijnselen worden in oorzaken en gevolgen en in onderling verband nagegaan voorzover dit nu reeds mogelijk is. Atlas en tekst vormen een monument van maatschappij-beschrijving.

LEKKERKERKER.

Surinaamsche Brieven.

II.)

In mijn vorigen brief sprak ik van koloniseeren schreef dat Nederland niet koloniseert. De naar kolonie Suriname komende Nederlanders maken in de kolonie geen tehuis. Hun vertrek ligt in den nabijsten tijd vóór hen. Hoe anders is dat in de andere koloniën. Ook in de tropische koloniën. De Engelschen gaan meermalen met verlof naar Engeland en zelfs na betrekkelijk korten tijd; en de Nederlanders, die echtgenoot van den Engelschen kolonist zijn, stelt er prijs op dat haar kinderen in Engeland worden geboren.

Een wijze regeering geeft meer verlof en houdt de Europeesche ambtenaren dusdoende frisch en gewekt. Een Engelschman maakt zich in zijn kolonie thuis. Hij sticht clubs, houdt wedrennen en sportfeesten, verteert geld en draait niet elke cent op. Denkt minder aan potten. Het aantal Hollanders, die ter plaatse in ambtelijken dienst zijn gebleven, dat 20 jaren en meer in de kolonie blijft, is na een welbesteed leven, na hard werken in de veldtochten, doch niet ongezonde tropen, terugkeert naar een welverdiend pensioen te genieten, is nog gering. Deze generatie sterft uit. De nieuwkomers brengen meestal bij detachering een aantal jaren mede in een Nederlandsch ambt doorgebracht, welke tijd in Suriname voor de helft mede begint bij voorbaat uit te rekenen, hoeveel er nog resten van de 20, welke hem recht op pensioen geven. Pensioen en verlof zijn de onderwerpen van gesprek. Voorbeelden zooals Prof. Sir Harrison, onlangs overleden, die 40 jaren en James McKay, de historicus, die 60 jaren in Demarara verbracht vindt men onder de intellectuelen in Suriname niet.

Een verschijnsel, waaraan misschien te weinig aandacht wordt geschonken, is de trek der intellectuelen, Joden en kleurlingen. Ambtenaren en particulieren uit den kring der ingeworven, die hun pensioen verdiend of hun schaapjes met het droge hebben, keeren gaarne Suriname, geboortegrond, den rug toe en verteren het pensioen of de rente van vergaard kapitaal liever. De eerste brief verscheen in het K. W. van 15 Juli. De vergissing bij de correctie wordt daarin (bl. 3, middelste kolom, onderste regel): 1 op 1000 Nederlanders, wat moet zijn: 1 op de 17.500 Nederlanders.

in Nederland. Hun patriotisme gaat niet ver. Een enkele van genoemde categorieën blijft maar in zijn eigen land en helpt mede het geld in circulatie te brengen, dat de koloniale kas hem tot zijn dood en daarna zijn weduwe tot haar dood uitkeert. En zij, die hun pensioen in Nederland verteren, gaan gewoonlijk over in zoete rust en werken — op enkele loffelike uitzonderingen na — niet mede aan de bekendmaking van hun geboorteland en de oplossing van moeilijke problemen. M.i. moest de regeering de pensioenen van niet geboren Nederlanders, die dit pensioen in Nederland of elders dan Suriname verteren, onderwerpen aan een belasting en deze heffing aan Suriname doen ten goede komen. Zij toch benadeelen hun eigen land. Evenals Italië een belasting heft op opschriften in een andere taal dan de Italiaansche.

Tal van Surinamers, die hun pensioen hebben genomen, hetzij wegens langdurigen dienst of afgekeurd zijn voor de tropen (n.b. waar ze geboren zijn!) hebben in Nederland betrekkingen gekregen, zowol bij particulieren, als bij het Rijk of de Gemeente. Hun aantal moet in den loop der jaren niet onaanzienlijk zijn. Is dat goed? Er heerscht zooveel werkeloosheid in Nederland en in plaats van de eigen landgenooten de voorkeur te geven, verkiest men degenen, die thuis hooren in Suriname en daár noodig zijn. Gewoonlijk zijn het de besten, die uittrekken. Zij werken mede aan de ontvolking van het intellect in Suriname. Ook bekwame, energieke werklieden en ambachtslieden trekken bij groote aantallen weg van Suriname, voornamelijk naar Curaçao, verschillende ook naar de Vereenigde Staten, waar ze allen een goed bestaan vinden, dat hun eigen land hun niet kan schenken. Dat die aderlating de kolonie geen goed doet, ligt voor de hand.

Met de intrede der bioscopen — in Suriname zegt men kino's — is de demoralisatie der bevolking toegenomen. Is het al even treurig gesteld in beschaafd Europa(!), hoeveel te meer moeten de sensatiefilmen hun verderfelijken invloed uitoefenen in een land, voornamelijk uit kleurlingen bestaande van verschillende rassen: Negers, Britsch-Indiërs en Javanen, die nu eens goed zien al het verkeerde in de Amerikaansche en Europeesche samenleving. Wel is waar bestaat er een keuringscommissie in Suriname, maar afkeuring van een film schijnt iets te zijn dat men niet aandurft en de wellust en hartstocht worden steeds meer opgewekt. Diefstal en vagebondage nemen toe; bedelarij, voorheen een ongekend verschijnsel, schijnt al meer beoefenaars te vinden.

Behalve het Gouvernement zijn er maar weinig groote werkgevers, als de Sur. Bauxiet Maatschappij, de firma Kersten en Co., de Nederlandsche en Curaçaosche Handelmaatschappijen en de gasfabriek. Misschien nog een enkele. En die doen alle aan bezuiniging mee. Naar den landbouw trekt men ongaarne. De trek naar de stad, waarin een derde der bevolking woont, is te groot geworden. Ook hier moet de leuze klinken: „terug naar het land”. Van geregeld werk houdt de kleurling niet. Liever is hij in avontuurlijk boschbedrijf werkzaam. En daar kan hij hard werken en is niet lui. Als hij maar niet gebonden is. Er heeft lange jaren ook een onmogelijke zucht geheerscht om ambtenaar of onderwijzer te worden. Natuurlijk zijn die groepen overvoerd. De lessenaar en de inktpot met een karig bestaan schijnen een aureool te hebben gehad en te zijn verkozen boven de vreugde en voldoening van eigen arbeid op het land. Nu wordt het onderwijs ingekrompen, het onderwijzerscorps ingedund en is men hard bezig aan een flinke afvloeiing van de talloze ambtenaren, opdat dit corps tot meer bescheiden proporties wordt teruggebracht. Zal het kind van het waterhoofd worden verlost?

Niet ten onrechte schreef de heer H. G. Brandon,

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE - ZUIVELBEREIDERS -

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U tegen concurrerenden prijs prima kwaliteit Melk en Zuivelproducten. Probeert U eens onze Prima Roomboter, de kwaliteit zal U bevallen!
Deze artikelen dagelijks versch aan huis bezorgd.

Doeltreffende reclame vereischt groote publiciteit

M KERPLEIN 11.12 DEN HAAG P. B. VAN MOORSEL & C

Speciaal adres voor het voordeelig installeren van Woningen

Ruime keuze in: **BEDDEN-MEUBELEN TAPIJTEN** tegen uiterst billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

ZOOEVEN VERSCHENEN:

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUESSINK V. D. HOOP met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90 Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Fillalen: Klimophof 14, Tel 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM 5009

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

KUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien draadtooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Zelfs de fijnste
KENNER
 van
MUZIEK
 is opgetogen over de Muzikale
 weergave der
ALTENA
 Radio toestellen.
 Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,
 Santhorstlaan 9, Wassenaar.
TELEFOON No. 6. 5295

De kl. Opvoedingstehuizen

te Amersfoort en Noordwijkerhout, zijn bestemd voor kinderen uit intellectuele kringen, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijk beschaafd milieu, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen te bekomen bij

HET BESTUUR:

C. M. v. DISSEL, Presidente,
 Kinderhuis „t Hoogt” Noordwijkerhout.
 M. KAARS SYPESTEYN, Secretaresse,
 H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Penningm.-
 Accountant, Keizersgracht 574, A'dam.
 Mr. F. A. G. v. WALSEM.
 J. C. HIETINK, Ged. Stud. Comm. O. en W.
 Correspondente voor Indië:
 Mevr. F. v. HOUWINGE-BLAAUW,
 p.a. Agentschap B. P. M. Semarang.

5324

**N.V. STOOMWASCH-
 EN STRIJKINRICHTING**
 voorheen 5155
H. A. v. STARRENBURG
 OPGERICHT 1875
Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO
NIEUWE FLUISTERINGEN
 (IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER
 BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.
 Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van
 1-500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

DE VRIJE SCHOOL
 Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46 'S-GRAVENHAGE
 LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOGER ONDERWIJS
 volgens nieuwe paedagogische inzichten.
 Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

een Surinaamsche kleurling en Oost-Indisch ambtenaar, die — loffelijke uitzondering — zijn kapitaal en talent aan zijn geboortegrond wijdt, het volgende:

„En de Surinaamsche gemeenschap? Wel, de betreurenswaardige gevolgen van het diep gezonken sociaal economisch verval, waarin zij verkeert, zijn thans reeds onverholen zichtbaar naar alle kanten. Men is volkomen moedeloos, men heeft alle zelfvertrouwen verloren en daarmee ook een goed deel van het zelfrespect. Een typisch verschijnsel van dezen toestand van morele inzinking is de speel- en speculatiezucht. De bevolking speelt piauw (een chineesche loterij), de gemeenschap roept het kapitaal aan om hier toch een kansje te komen wagen, zonder goede redenen, hopende op blind geluk.”

De tweede Indische filmreis van Willy Mullens.

De tekst van het Aneta-teleg. omtrent het den heer Mullens op Sumatra overkomen auto-ongeval (zie K.W. dd. 22 dezer) schijnt gelukkig enigszins overdreven, daar de betrokkene eenige dagen later, volgens het Haagsche Aneta-kantoor, aan zijne familie heeft geseind: „Ongeluk goed afgelopen, ben gezond en werk.” Er is dus alle hoop, dat deze erkende autoriteit op filmgebied zijn nuttig programma volledig zal kunnen afwerken.

Zooals men weet, geschiedde de eerste reis van Willy Mullens (Albert Frères) naar Indië in opdracht van de Bataafsche Petroleum Maatschappij met het doel, haar bedrijf in een filmbeeld vast te leggen, daarmee de waarde van het filmapparaat erkennende en het voorbeeld gevende om door middel van het filmbeeld Indië beter in Nederland bekend te maken.

Alvorens voor den tweeden keer naar Indië te vertrekken — thans geschiedt de reis op initiatief van Prof. M. W. F. Treub, den voorzitter van den Ondernemersraad — heeft de heer Mullens voor zijn tocht een bijzondere reclame gemaakt, door voor den Hilversumschen draadloozen omroep een causerie te houden over zijn ontmoetingen en indrukken op zijn eersten tocht opgedaan en over zijn plannen voor en zijn verwachtingen van zijn tweede excursie.

Met begrijselijk enthousiasme sprak hij van de belangstelling, die deze reis ook bij de Nederlandsche Regeering heeft ondervonden; maar ook van andere autoriteiten, de grootste maatschappijen w.o. de Nederlandsche Handel-Maatschappij, mocht hij den meest mogelijken steun ondervinden.

Baron Baud's Landen gaven hem gelegenheid de suiker-, thee-, rijst- en oliepalmbedrijven in alle finesses op te nemen. De Senembah-, de Deli-Batavia Mijen en het Tabaksbureau stelden hun ondernemingen voor hem open, terwijl reeds van de Vereeniging van de Rubber en andere culturen, van de Dordtsche Petroleum, de Zuid-Preanger en de Indische Rubber Maatschappijen opdrachten werden ontvangen.

Evenmin mag onvermeld blijven, dat de heer M. van de firma Van Nelle een zeer aparte opdracht ontving, terwijl ook door de film het bewijs geleverd zal worden, dat de grootste Nederlandsche industriele firma's zooals Stork, Du Croo en Brauns, Heemaf e.a. met haar fabrikaat in Ned.-Indië vertegenwoordigd zijn.

Vervolgens staan op zijn reisprogram een bezoek aan verschillende bedrijven, zoo op Java als op de Buitengewesten, het maken van een „arbeidersfilm” om langs dien weg den Europeaan te laten zien, hoe in Indië Javanen en Chinezen geïmmigreerd worden voor de ondernemingen op Sumatra en elders. Voorts hoopt hij op zijn talrijke reizen zoo-veel Indische natuurpracht mede terug te brengen,

als hem mogelijk wezen zal op zijn reizen door Archipel te verzamelen.

Hij hoopt vurig, dat het hem zal mogen gelukken als achtergrond voor de verschillende bedrijven Indische sfeer levend te vangen ten einde daar een serie filmbeelden te kunnen samenstellen daarmede instellingen als het Koninklijk Koloniaal Instituut, de Vereeniging van Nederlandsche gemeenten, de Schoolbioscopen en tal van onderwijsinstituten van dienst te kunnen zijn.

West-Indische Bezoldigingen.

Open Brief van J. F. E. Einaar,
 aan den Heer C. K. Kesler, naar aanleiding van zijn artikel in het Kol. Weekbl. van 24 Juni j.l.

Geachte Heer Kesler,

Uw artikel van 24 Juni j.l. trok zeer mijn aandacht. Als West-Indiër moet ik opkomen tegen eenige door U gemaakte op- en aanmerkingen betrekking met de gelijkstelling van de uitgezonden en de in de tropen thuisbehorenden.

Volgens U heeft een tropenling geen verlof nodig naar 't moederland. U, leeraar in de Geschiedenis, durft Nederland een vreemd land noemen de in de koloniën geboren. Begrijpt U ook dat het toestaan aan intellectueelen uit de koloniën, om hun verloftijd in het moederland door te brengen, bevorderlijk werkt voor 't Nederland gezag in de koloniën? Men leert hierdoor ook Nederlanders kennen, die niet naar de koloniën gaan, waardoor men direkt onderscheiden kan welk slag vooral vroeger naar Suriname en Curaçao gingen en soms nog gaan.

Wanneer iemand uit de koloniën zijn kind naar Holland stuurt voor de opvoeding, doet hij in de eeuw beschouwd worden als luxe. In de 20e eeuw juichen koloniale mogendheden zulks toe, daar het niet anders doen kan dan den band tusschen moederland en koloniën versterken.

Salarieering.

Die thuis is, kan zonder twijfel met minder komen. Hoe zou 't smaken, wanneer men in Nederland, b.v. als correspondent, minder salarie dan een Duitscher, die de Deutsche correspondent voert op een kantoor. Zou U dat aangenaam vinden? Een Duitscher uit Berlijn heeft toch zeker meer hoefden dan een Hollander uit Haarlem of zelfs Rotterdam.

Ik wilde U nog even er op wijzen, dat 't mopperen en kanken in den begrotingstijd, wanneer men aan de salarissen wil tornen, niet specifiek West-Indisch is, doch ook Nederlandsch. U heeft dat Nederland niet meegemaakt, dus kunt U er niet over spreken. (Denk aan wijziging van art. 171.)

Wanneer U zoudt moeten optreden als West-Indisch adviseur, zouden uwe adviezen, daar verouderd zijn, niet anders doen dan de bevolking anti-Nederlandsch maken en het werken in de pen voor de Nederlandsche ambtenaren onaanvaardbaar naam maken.

Ik zal er voorloopig niet verder op in gaan, wilde U, als een der Surinamers, die zich in Nederland thuis voelen, op 't een en ander wijzen en bereid dat verder te doen, als U 't noodig acht.

Rotterdam, Juli 1926.

1) We kunnen den heer Einaar of anderen die vraagstuk der „West-Ind. Bezoldigingen” nog zouden willen uitwerken, niet beloven dat het „Kol. Weekbl.” zich daarvoor beschikbaar stelt. — Redactie

MAGASIN DE NOUVEAUTES
v.h. Gebr. LEVIJ
 Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 10
DAMES- EN KINDERCONFECTIE
 MODE-ARTIKELN - LINGERIE
 CORSETTEN HOEDEN, enz.

Geen land ter wereld is rijk genoeg om zich de weelde van slechte wegen te kunnen veroorloven.

„P. C. W.” PROPAGANDA-COMITE VOOR WEGENVERBETERING
Prinsengracht 579 Amsterdam - Telefoon 31577 Postgiro 99961

Haarlem en Omstreken.

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL
5075
VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK
HAARLEM · KINDERHUISVEST 27 · TEL. 10118
OPGERICHT ANNO 1881
FIJNWASSCHERIJ
BEHANDELT:
BOORDEN - OVERHEMDEN
BLOUSES en JAPONNEN
IN ALLE STOFFEN 5123
TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

Gomestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier
BLOEMENDAAL 5093
Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
Zijlweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

SCHOENMAKER
BLIJF BIJ JE LEEST!
Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in
KANTOOR-DRUKMACHINES.
Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Van Week tot Week.

Dinsdag 20 tot Maandag 26 Juli.

de Nieuw-Guinea-expeditie. Batavia, 20 Juli (Aneta). Omtrent de Hollandsch-Amerikaansche expeditie naar Nieuw-Guinea, wordt uit het Pioniersbivak gemeld, dat de vlieger Hoyte binnenkort naar Amerika zal terugkeeren. Het vliegtuig zal worden gedemonteerd.

Het Haagsche Aneta-kantoor brengt hierbij in herinnering de artikelen in verschillende Indische couranten, waarbij uiting werd gegeven aan twijfel aan de bedoelingen der Amerikaansche leiders der expeditie. Het vermoeden werd hierbij uitgesproken, dat de expeditie van Amerikaansche zijde niet wetenschappelijk bedoeld was, doch uitsluitend was begonnen voor het maken van filmopnamen. Wat het vliegtuig betreft, dit was door de Amerikanen berekend voor een nuttigen last van 1000 K.G., doch bleek op het exploratie-terrein slechts 240 K.G. te kunnen vervoeren.

Een tweede telegram van Aneta, dd. Batavia 23 Juli luidt: Omtrent de Nieuw-Guinea-expeditie wordt uit het Pioniersvak geseind, dat zeventig Papoea's met geveld pijl en boog dansende en schreeuwende het bivak omsingelden. Een sergeant zegde den Papoea's zesmaal aan zich te verwijderen en vuurde schoten in de lucht af, doch dit was vruchteloos. Een beschieting met pijlen volgde, waarop de sergeant vuur gaf en één Papoea doodde en één ernstig verwondde. Onzerzijds zijn er geen verliezen. De Papoea's zijn gevluht.

Soeban Ajam-zaak. Padang, 20 Juli (Aneta). De eisch tegen den administrateur van Soeban Ajam, Van der Stok, beschuldigd van mishandeling van contractanten, is één jaar gevangenisstraf met aftrek van den tijd in preventieve hechtenis doorgebracht. De heer v. d. S. is, in afwachting van zijn vonnis, op vrije voeten gesteld.

Het Tweede Kamerlid Kleerekoper heeft den minister van Koloniën de volgende vragen gesteld:
1. Heeft de minister van koloniën kennis genomen van hetgeen gebleken is bij de behandeling door den Raad van Justitie, te Padang, van een strafzaak tegen den administrateur van Soeban Ajam?

2. Hebben de ontstellende bijzonderheden, bij die behandeling aan het licht getreden, niet den minister tot het inzicht gebracht, dat het dringend noodig is om in Indië de algemeene overtuiging te bevestigen, dat lijfsgeweld als tuchtmiddel nimmer kan worden gedoogd?

3. Acht dan thans de minister niet noodzakelijk, dat voortaan het openbaar gezag in Indië zich er van onthoude, in dezen het voorbeeld te geven, door gestraften te tuchtigen?

4. Zoo ja, wil dan de minister met voortvarendheid de noodige stappen doen, om uit Indië de lijfstraf van Overheidswege te doen verdwijnen? (Onnoodig te zeggen, dat de hr. Kleerekoper hier doet op de zgn. rotanstraf, welke in sommige Ind. gevangenispen nog steeds wordt toegepast).

Verzet in Atjeh. Batavia, 20 Juli (Aneta). Verschillende Atjehsche benden zijn uit Singkel uitgeweken naar de omstreken van Dairi in de Bataklanden.

Kota Radja. 22 Juli (Aneta). Een patrouille onder kapitein Gosensen heeft in Boven Troemon twee verzetlieden neergelegd.

de Olympiade. Batavia, 22 Juli (Aneta). De Javaasche Bank heeft naar Nederland overgemaakt een bedrag van f 201.100, zijnde de opbrengst van de loterij ten behoeve van de Olympiade 1928, in Indië gehouden.

Hierdoor heeft Indië totaal f 250.000.— bijeengebracht, terwijl indertijd slechts f 150.000.— was gegarandeerd.

taalleeraren aan de Leidsche Universiteit. Naar het Leidsch Dagblad verneemt, zal de heer Prastoro Atmodjo, leeraar aan de Hollandsch-Indische School te Solo, worden benoemd tot hulpleeraar in het Javaansch aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Volgens de Maasbode is aan genoemde Universiteit tot hulpleeraar in het Maleisch benoemd de heer Hadji Ismail, die zijn opleiding genoot aan

de hiervolgende Aneta-telegrammen zijn ontleend aan de „Nwe Caron” in dit verband ook het berichtje „Foto's van de Nieuw-Guinea-” op b. 10 hierachter.

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”
Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN 6058
Levering van alle soorten Timmerwerk

de kweekschool te Fort de Kock (West-Sumatra). Resident L. J. J. Caron. Buitenzorg, 21 Juli (Aneta). De resident ter beschikking van den Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, L. J. J. Caron, is met ingang van 20 September benoemd tot resident van Bali.

Het Haagsche Aneta-kantoor teekent hierbij aan, dat de heer Caron, die reeds met verlof was gerepatriëerd, in het laatst van 1925 door den Gouverneur Generaal mr. D. Fock, na voorafgaand overleg met den toenmaligen Minister van Koloniën, Ch. J. I. M. Welter, naar Atjeh werd teruggeroepen en benoemd in een nieuwe functie van resident ter beschikking van den Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, om den nieuwen Gouverneur met zijn kennis en ervaring ter zijde te staan, in verband met de bekende gebeurtenissen op Atjeh.

H. Z. Zegers de Beijl. Te Nijmegen is op 77-jarigen leeftijd overleden de heer H. Z. Zegers de Beijl, oud-hoofd van een inrichting van onderwijs in Indië, oud-redacteur voor Indische zaken van de Avondpost, enz.

De ramp in de Padangsche Bovenlanden. De tweede verantwoording van gelden, welke bij den Kon. Nat. Bond het Oranjekruis voor de Padang-ramp zijn ingekomen, meldt dat tot en met 18 Juli ontvangen is bij de Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika f 11.712.50 en bij den secretaris van het Oranjekruis f 27.032.49. Te zamen met de gelden, welke reeds verantwoord werden, f 60.900.72.

Blijkens dagbladberichten zullen ook te Amsterdam en 's-Gravenhage inzamelingen worden gehouden voor de slachtoffers der ramp (zie ook het bericht op blz. 1 hiervóór).

Gouverneur Van Kempen gewond. Medan, 26 Juli (Aneta). De auto van den Gouverneur van Sumatra's Oostkust, den heer C. J. van Kempen, is aangereden door een vrachtauto. De gouverneur werd aan het hoofd gewond; mevrouw van Kempen kneusde een knie. De auto is ernstig beschadigd.

De onderzeeboot K XIII. Blijkens een bij het departement van Marine ontvangen telegram is Hr. Ms. onderzeeboot K XIII, onder bevel van den luit. ter zee 1e kl. L. G. L. van der Kun, op haar uitreis naar Ned.-Indië via het Panamakanaal, 20 dezer van Curaçao vertrokken.

Mutaties bij het Binnenl. Best. Aneta seint dd. Buitenzorg 22-23 Juli. De heer J. W. Meijer Ranneft, assistent-resident ter beschikking, die onlangs van verlof is teruggekeerd, is met ingang van 5 Augustus benoemd tot assistent-resident in de afdeling Pati (Residentie Semarang).

Benoemd zijn:
tot assistent-resident van de afdeling Singkawang (Westerafdeeling van Borneo) J. L. M. Swaab, assistent-resident, onlangs van verlof teruggekeerd; tot idem in de afdeling Loewoe (gouvernement Celebes en Onderhoorigheden) de controleur ter beschikking van den resident van Benkoelen, L. J. Husselman;

tot idem bij den bestuursdienst in het gouvernement der Molukken de gewestelijke secretaris van Riouw en Onderhoorigheden, Ph. J. van der Meulen, thans met den rang en titel van assistent-resident ter beschikking gesteld van den resident van Riouw;

met den rang en titel van assistent-resident ter beschikking gesteld van den gouverneur van het gouvernement Oostkust van Sumatra de gewestelijke secretaris van het gouvernement Oostkust van Sumatra, J. J. Bosch;

als voren van den resident van Bali en Lombok de controleur 1e klasse der onderafdeeling Manggarai (afd. Flores), O. Horst.

A. S. C. Schepper. Te Rio de Janeiro is op den leeftijd van 78 jaar overleden de heer A. C. S. Schepper, gepens. assistent-resident.

F. C. Thomson. Te 's-Gravenhage is op den leeftijd van 77 jaar overleden de heer F. C. Thomson, oud-majoor der Inf. O.-I. leger.

Kolonel J. W. Ebbink. Bandoeng, 26 Juli (Aneta). Kolonel J. W. Ebbink is, met ingang van 2 December a.s., eervol ontslag verleend onder dankbetuiging.

HOTEL-RUBRIEK

APeldoorn

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
5255 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“,
Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
11486. Dir. bij Schev. B. 5033
Str. k. en w. w. op de logeerkr.

BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
5020 OOSTERWIK & V. D. LUER

Hotel „Promenade“, Oude
Schev. weg 21, Tel. 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen. 5035

Haag. fam. heeft plaats v.
schoolg. j. ook H. B. S.
Toez. stud., o. muz., d.
doc. Wis.-Nat.
Br onder No. 5267 Bar. v. d. Bl.

BESCHIKBAAR.

DE VELUWE.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet)

GEZELLIG VACANTIEHUIS
Gelegen op het kruispunt aan den weg naar Apeldoorn,
Elspeet, Emst.
Prachtige boschrijke omgeving. Uitgestrekte heide.
Pensionprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar
„De Ind. Rijsttafel“ door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst“,
verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 5000 ZEIST.

Munt uit door goeae keuken
en billijke prijzen

Wordt door gegoede Indische Families aanbevolen.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-M^U BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
brandstoffen, tegen billijken prijs en
gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West“.

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Voor de Padangsche Bovenlanden.

In de toonkamers en voor het uitstalaam van „Boeatan“, Heulstraat 19, den Haag, liggen thans allerlei kunstnijverheid-produkten, afkomstig uit de onlangs zoo rampzalig geteisterde streken van Sumatra, de zoo-wel aan natuurschoon als aan fraaien handenarbeid der fiere bevolking zoo rijke „Padangsche Bovenlanden“. Het prachtige weefwerk, voornamelijk bestemd voor adat-kleedij en praalbedden, dat bij feestelijke gelegenheden dienst doet, munt uit door smaakvolle motieven en kleuren, veelal met goud- en zilverdraad versierd, maar ook het kopergetuig is van aanbelling en niet minder de velerlei soorten van vlechtarbeid in den vorm van matten, tassen en doozen. Zelfs ziet men er een paar dier aardige vogelkooitjes, welke daar aan de huizen hangen en waarmee de gelukkige bezitters soms zoo trotsch langs den weg loopen.

„Boeatan“ heeft dezer dagen juist dit alles ten toon gesteld om den voorbijgangers en den bezoekers der lokalen er nog eens aan te herinneren toch vooral hun harten en beuzen wijd open te zetten voor de nijvere, kunstzinnige inboorlingen daar ginds, die thans zoo droef lijden onder de natuurrampen, welke hen getroffen hebben. Zij hebben ons aller medelijden en hulp brood-noodig. Ook door de produkten van hun mooie huisvlijt in Boeatan te koopen, kan men hen daadwerkelijk helpen, want voor het daaraan besteede geld worden hun dadelijk weer nieuwe stukken besteld en wat zij met kunsthandarbeid bij verdienen, geeft hun troost en moed in de toekomst.

Amerika en de Indische Kunstnijverheid.

Onder den veelzeggenden titel „Doing Java“ schreef onlangs de Indische correspondent van „De Telegraaf“ o.m.:

„We zijn er hier in de laatste jaren al wat aan gewoona geraakt, dat we nu en dan vereerd worden met het bezoek van zoo'n reusachtig touristschip, dat gedurende een paar dagen honderden globetrotters in Priok loslaat „to do Java“. In de eerste maanden van dit jaar hebben we reeds twee van die drijvende caravanserails mogen bewonderen en kunnen er in de eerstvolgende maanden nog wel een vijftal verwachten, zoodat het aantal buitenlandsche — in hoofdzaak Amerikaanse — bezoekers in den loop van 't jaar wel tot ettelijke duizenden zal stijgen.

Ze zijn ons natuurlijk van harte welkom, die hurry-up-touristen, want ze brengen zoo met hun honderden tegelijk heel wat geld in het laadje. Maar onwillekeurig vraagt men zich toch wel af, wat die menschen zelf voor genoegen hebben van een dergelijke reis — behalve dan de trotsche voldoening, dat ze later in den kring hunner minder fortuinlijke stadgenooten kunnen opsnijden over hun wereldreis, waarvan de blijvende herinnering in hoofdzaak wel het verblijf aan boord zal betreffen.

„Want van eigenlijk Indië — en voor de andere, in vogelvlucht bezochte landen zal wel ongeveer hetzelfde gelden — zien deze eëndagsvliegen vrijwel niets! Ongeveer net zooveel als een buitenlander van Holland ziet, die denkt, dat hij aan een paar uren verblijf op Marken al genoeg heeft daarvoor. Want hoe gaat het met zoo'n kudde Java-touristen? Er worden hun twee, hoogstens drie dagen gegund voor het bezoek aan „de tuin van het Oosten“, zooals Java in de reclame-brochures voor deze massa-reizen heet. Hebben ze drie dagen gekregen, dan kunnen de trips zich wat verder uitstrekken, zelfs tot Midden-Java. Daarvoor zitten ze dan een heelen dag voor de heenreis naar Djokja in den allerminst comfortabelen trein en nog één voor de terugreis over hetzelfde, uiterst eentonig traject. De resterende dag kan dan besteed worden aan een bezoek aan het Djokjasche Waterkasteel (een bouwval van wat eens een sultans verblijf à la Versailles is geweest) en een autorit naar den Boroboedoer, welke net even open afgerend kan worden, om op tijd terug te zijn in het hotel. Dat is dan „doing Java“ voor deze weetgierigste groep, welke meestal slechts zeer klein is.

Een tweede groepje gaat naar Bandoeng, heeft dan het voorrecht van een spoorreis van ruim 5 uren, gedeeltelijk door de schitterende Preangerbergen, maakt in en om Bandoeng wat aardige auto-ritjes en heeft bij terugkeer nog een paar uur tijd voor Batavia.

„Nu is Batavia, dat immers een verzamelplaats is van uit heel den Archipel komende menschenlijke drijf hout, een stad zonder inheemsch volkseigen, zoodat al het

Maison NIEKER

Pijnboomstraat 43 - DEN HAAG - Tel. 303

Voorheen Cuisinier Grand Hotel Central

Diners f 0.85 - f 1.- - f 1.2
en verder uitgebreid

Indische Rijsttafel vanaf f 1.75

z.g. „typisch-Inlandsche“ er buitengewoon slecht Erger dan minderwaardig.

„Wel profiteeren de hotelbars en de drank daarvan. Het schijnt wel, dat voor vele bezoekers voornaamste indruk van ons schoone tropenland onleschbare tropendorst is en dat zij de wond irrigatiewerken, waarvan hun reisgidsen zoo vertellen, vooral meenen te moeten zoeken aan de Terwijl een souvenir aan Java, dat bijzonder veel heeft, bestaat uit ettelijke vierkante flesschen — natuurlijk alleen als medicijn op de lange reis — het laatste touristsbezoek ontmoette ik, eenige na aankomst van de boot, een tiental heeren in grootste „toko“, waar per man minstens vier herinneringsflesschen werden aangekocht. Dat blijktbaar hun eerste werk als tropentourist.

Maar voor het overige zijn het vooral de inlander verkoopers van curio's, die een slaatje weten te uit zoo'n massa-bezoek. Die verkoopen nu letterlijk — zelfs de kleeren van hun lijf, gelijk dat één op de kade van Priok overkwam, die in ruil voor lijke dollars, zich stante pede had te ontdoen van vettig fluweelen mutsje (made in Germany), zijn fomfaaiden kain (made in Twenthe) en zijn kaabaadje. Of de kooplustige Miss hem zijn kort liet behouden, weet ik niet zeker.

Deze correspondent maakt er een grapje van in den grond is de zaak hoogst ernstig. Dit artikel werd ons van bevriende zijde toezonden, met de opmerking:

„Zou men zich, na lezing van dit artikel ergeren, dat er niet gezorgd wordt voor een meer zorgvuldige leiding van die touristsbezoek het niet op den weg liggen der daarvoor in de merking komende vereenigingen in Indië samenwerken tot een behoorlijke ontvangst, doo tentoonstelling met gelegenheid tot aankomst voorlichting in de taal van den vroegeren tijd en dierentuin te Batavia? Dat zou een goede clame zijn voor ons mooi Indië en belang wekken voor de Ind. kunstnijverheid.“

Met deze opmerking zijn wij het volkomen hopen daarom, dat zij onder de oogen en voor de ernstige aandacht kome van krachtadige personen zoowel te Batavia als in de Vorstenlanden en Bandoeng die er raad op weten om een en ander in goede te leiden.

Toevallig vernamen wij dezer dagen uit Pekalonga dat de Jaarmarktvereniging aldaar een schrijver ontvangen van een zakenman uit New-York, verzoeken de om toezending van „goedkoop“ batik! Die die weten, dat juist de bewerkte Pekalonga sarongs, zelfs die met Europeesche motieven, we Chineseche en Indo-europeesche dames zoo zeer smaak vallen, verre van goedkoop zijn, komt de gedachte op: dat deze bestelling gedaan werd een der bovenbedoelde Amerikaanse globetrotters. Zooals wij vernamen, droeg het bestuur dier Jaarmarktvereniging aan een der Pekalongansche dames dien Yankee in de pandhuizen batiks op te koop dra hij haar het geld er voor toegezonden zou.

Wij vragen ons echter af: zou 't niet beter zijn Amerikanen te laten beseffen, dat echte, mooie niet goedkoop, doch uit artistiek oogpunt hun g komen waard zijn? Deze door kenners hooggeerde Javaansche kunst zou dan zeker ook in Amerika en meer op prijs gesteld worden.

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS

Een historisch mandaat.

Het Bat. Nwsbl. (16 t/m 22 Juni) vervolgt de slagen, overzichten (van Civis) en redactionele kelen over hetgen in den Volksraad behandelde De Regeeringsgemachtigde voor Algemeene Zaken heer Schrieke, wenscht het Regeeringsantwoord len onder een motto ontleend aan art. 22 van de Bond van den Volkenbond. Bij de stichting van de Bond moest het lot worden bepaald van de voornamelijk Duitsche en Turksche gebiedsdeelen, welke gehouden te staan onder het Oppergezag van

UITZENDINGEN
HOLL. DINERS EN RIJSTTA
GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN HAAG

FAM. PENSION

Beleefd aanbevelend, C. H. STAKMAN

Registerij „De Korenbloem”
 WED. G. BOLAND
 Waterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514
 Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-
 artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen
 Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur
 Wijn-Depôt
 gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt
 „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50
 Thuisbezorgen zonder prijsverhoging. 5040

Apotheek M. L. ADAMA
 Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakke Geneesmiddelen

Muziekhandel DAJOS BELA
 Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
 SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.
 GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE
 Columbia-,
 Odeon,
 Musica-,
 Linström-,
 Beka-
 PLATEN en
 MACHINES
 Violon
 Mandolin.
 Banjo's,
 Guitaars,
 Snaren,
 Onderdeel.
 Piano Muz.
 HUURKOOP SYSTEEM
 Speciale machines en verzending voor INDIË.
 EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

die daar vroeger het bewind voerden, en welke be-
 worden door volkeren, die nog niet in staat zijn
 koers te sturen onder de bijzonder zware eischen,
 het huidige internationale verkeer stelt. Voor het
 wind over deze volkeren heeft art. 22 van het hand-
 den gouden regel gegeven, dat „de welvaart en
 ontwikkeling dezer volken een heilige taak vormen in
 van den vooruitgang der menscheid.” Dat deze
 boven het Reg. antw. prijkt, is veroorzaakt door
 heer Gonggrijp, die aandacht vroeg voor een twee-
 passages uit het schitterend boek van den heer An-
 vant. In die passages zwaait de schrijver het be-
 over Ned.-Indië grooten lof toe en er komt het
 „mandat” in voor. „La Hollande” — aldus de
 — „se verra d'une décision certainement unanime
 firmer par toutes les nations le mandat qu'elle s'est
 gé sur cet archipel asiatique” en later schrijft hij,
 het gewestelijk bestuur „a su acheminer douce-
 l'Administration du pays vers la formule du man-
 Tegen dit gebruik van het woord „mandat” be-
 worden bezwaar, omdat onder dat woord verstaan zou
 worden de zeggingskracht, die de verschillende mo-
 ndheden, die aan de winnende hand waren, hebben
 kregen over de verloren Deutsche koloniën, waarbij
 nimmrijk zekere waarborgen en zekere eischen wor-
 gesteld. Van een zoodanig mandaat ten aanzien
 Ned.-Indië kon, volgens den heer Gonggrijp, niet
 worden gesproken en hij vroeg de aandacht van de
 geering voor het z.i. minder juiste gebruik van het
 „mandat”. De gegeven omschrijving is, volgens
 Reg.gem., niet onjuist, maar minder volledig. De
 druk zal meer moeten worden gelegd op den aard
 er verworven zeggingskracht, zooals deze is onder-
 rpen aan la formule du mandat: „Le bien-être et le
 veloppement de ces peuples forment une mission
 ée de civilisation.” Het Nederlandsche mandaat
 er Indië is geen Volkenbondsmandaat, doch een his-
 tisch mandaat en grondleggers en uitbouwers van de
 oniale politiek hebben reeds jaren geleden geschre-
 dat Nederland er met ernst naar te streven heeft
 het uitgestrekte koloniale gebied, waarover het
 bestuur voerde, en zijn bevolking tot een hooger
 van ontwikkeling op te voeren. Spr. zegt, dat het
 ig was dit voorop te stellen, omdat het de schakel
 it tusschen de opeenvolgende landvoogdijen van de
 ste kwarteeuw, al kan niet worden ontkend, dat het
 oonlijk element zich daarbij niet geheel laat uit-
 kelen, maar onder alle omstandigheden is de Land-
 id de mandataris van de Nederlandsche natie, die
 r koloniale politiek in groote lijnen heeft uitgezet.
 er de plicht der Regeering tot verzorging van de
 itieke ontwikkeling der bevolking kan geen mee-
 verschil bestaan.

Juni „Negatieve Steun”; 24 Juni „Nogmaals de P. E.
 B.” en Java-Bode (14 Juni, 1ste bl. en L. N.); 16 Juni
 „Van twee regenten”; 17 Juni „Nederland en Indië in
 den Vreemde en thuis”; 19 Juni „Inlandsche Edellie-
 den”; 21 Juni „Onrust en haar verwekkers”; 22 Juni
 „Suiker en Politiek” en „Communisten over Indië”.

Om het Onderwijs.
 In hare M. v. A. heeft de Regeering uitvoerig geant-
 woord op de bezwaren in de afdelingen van den
 Volksraad ten aanzien van het Onderwijs geuit. (Deli
 Crt., 21 Juni en Java-Bode, 21 Juni, L. N.). Dat zij zich
 ten volle rekenschap geeft van de groote bezwaren te-
 gen eenzijdig intellectuelistisch onderwijs, bewijzen de
 in de laatste tien jaren genomen maatregelen zoowel
 ten aanzien van de lichamelijke opvoeding als van den
 handenarbeid, welke op bestrijding van dit euvel zijn
 gericht. De aandacht blijft bij voortdurend op een ver-
 dere uitbreiding en intensivering van het onderwijs
 in deze onderdeelen gevestigd. De oogenblikkelijke toe-
 stand op de arbeidsmarkt rechtvaardigt nog niet de
 generaliseerende conclusie, door verscheidene leden
 daaruit getrokken, dat het onderwijsstelsel te weinig
 rekening zou houden met de eischen der maatschappij
 en dat het peil van het onderwijs kunstmatig zou zijn
 opgevoerd en te hoog is dan dat de maatschappij de
 abiturienten der scholen allen kan absorbeeren. Daar-
 gelaten dat de werkloosheid onder vele z.g. intellect-
 ueelen voor een deel moet worden toegeschreven aan
 oorzaken, die bij de betrokkenen zelf liggen, mag niet
 vergeten worden dat in een jong land als Ned.-Indië,
 dat eigenlijk nog aan het begin van zijn economische en
 culturele ontwikkeling staat, een versterking van de
 arbeidsmarkt in voor de werkzoekenden ongunstigen
 zin, niet dadelijk een bedenkelijk karakter behoeft te
 dragen en dat er eerder aanleiding is om daarin een
 voorbijgaand verschijnsel te zien, verband houdende
 met de economische conjunctuur buiten Indië. Het ver-
 schijnsel heeft ondertusschen de volle aandacht der
 Regeering.

Zooals aan de Deli Crt. reeds geseind werd, zijn de
 voorloopige resultaten van de maatregelen om het te-
 kort aan (mannelijk) onderwijzend personeel te ver-
 minderen, zeer bevredigend. Op de vraag naar het oor-
 deel der Regeering of de door het N. I. O. G. voorge-
 brachte wenschen inzake de bezoldiging redelijk zijn,
 wordt geantwoord dat dit in het algemeen zeker niet
 het geval is. Waar verscheidene leden ten stelligste ont-
 raden aan de verlangens dier vakvereniging gevolg te
 geven, zoolang deze voortgaat de uitzending van onder-
 wijzers te belemmeren, o.a. door een circulaire, neemt
 de Regeering het standpunt in, dat het optreden dezer
 vakvereniging nimmer aanleiding zou mogen zijn om
 gerechtvaardigde salariewenschen af te wijzen. Het
 stemt tot groote voldoening, zoo zegt de Regeering, dat
 de actie van het N. I. O. G., waarvan de schadelijke
 werking niet precies is na te gaan, ernstige critiek heeft
 ondervonden, niet alleen in den Volksraad en de orga-
 nen der publieke opinie, maar ook in de onderwijs-
 wereld zelf, waar zelfs een geheel tegengesteld geluid
 werd vernomen. Zoo heeft het Hoofdbestuur van de
 Christelijke Onderwijzersvereniging een krachtige op-
 wekking gericht tot de Collega's in Nederland om zich
 aan het onderwijs in Indië te komen wijden en heeft
 het orgaan van den Kath. Onderwijzersbond afkeuring
 uitgesproken over den inhoud van de circulaire van
 het N. I. O. G. Wat de opleiding van onderwijzers be-
 treft, wordt dan nog medegedeeld, dat een nieuw sche-
 ma is opgesteld voor de opleiding van leerkrachten
 voor de verschillende scholen van het Westersch lager
 onderwijs.

Het Soer. Hbl. (18 Juni, 3de bl. „Kennering”) neemt
 „met groote ingenomenheid” een driestar over van „De
 Banier” (10 Juni), waarin de hierboven vermelde op-
 roeping in de „Chr. Ond.” (27 Mei) van het Hoofdbes-
 tuur der C. O. V. besproken wordt. Het doet „De Ba-
 nier” goed te lezen: „Collega's, we herhalen met den
 meesten aandrang onzen omroep: Komt thans naar
 Indië! Ge zult er, dit durven we voorspellen, geen
 oogenblik spijt van hebben. We kunnen wel zeggen, dat
 alle collega's, die hier zijn — en 't zijn er reeds hon-
 derden! — met dankbaarheid terugdenken aan het
 oogenblik, dat ze het besluit om naar Indië te gaan,
 genomen hebben.” Er is, naar het inzicht van „De Ba-
 nier”, voor onderwijzers geen reden tot klagen; het
 verheugt haar nu eens onomwonden te lezen dat er in-
 derdaad reden is tot dankbaarheid.

De altapping van het Klootmeer.
 De heer Schorr vestigde op de laatste vergadering
 van den Gewestelijken Raad van Kediri er de aandacht

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM.
ORION
 DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht
 Prijs f 98.-
 Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
 5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
 Ook op gemakkelijke betalings-voorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN
 Contant en in Huurkoop vanaf f 145.— compleet
E. STEVENS
 Electrotechnisch Installatie-Bureau
 Copernicusplein 9 Telef. 31009
 's-GRAVENHAGE
 GESLOTEN GEHOORKAMER

DAMES.
 HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT
 Heilgymnastiek - Massage
 Diverse methoden van geneeskragtige baden
 Voorkoming en opheffing van obstructie bij de
 periodieke circulatie
HUIZE „ILEX” (— bij de —) RIJSWIJK
 5107 Spreekuren van 1—2 of volgens afspraak
 Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156.

COR VAN MOORSEL
JAN HENDRIKSTRAAT 9
 DEN HAAG — TELEFOON 14953
 Is het voordeligste adres voor
**BEDDEN
 MEUBELEN
 TAPIJEN**

De notulen van den J. S. W. B.
 Wat betreft de in het „Vrijz. Weekblad” gepubliceerde
 notulen van een vergadering van den J. S. W. B. op 10
 Juni (zie „Kol. Wkbl.” 22 Juli, blz. 8), zal de Regeering
 een openhartige uiteenzetting in Haar antwoord
 den Volksraad er gaarne toe mede werken de
 gevolge daarvan opgekomen onger. eid weg te
 (Bat. Nwsbl. 22 Juni en De Sum. Post, 24 Juni,
 bl.). De Regeering ziet, zoolang het tegendeel niet is
 bleken, in iedere politieke partij de draagster van de
 en, die zij tracht te verwezenlijken en de Regeer-
 staat vanzelfsprekend gunstig tegenover een poli-
 tisch voorstel, dat dient ter bestrijding van het com-
 mune, dat bestreden moet worden door middel van
 de maatschappij opkomende krachten. De voorge-
 de actie werd als zoodanig door Haar beschouwd.
 is Haar onverschillig welke partij die actie enta-
 derde. Voorliefde voor den P. E. B. heeft Zij niet la-
 bliken, ook de Bond van Vrijzinnigen en Boedi-
 zoud en een gelijk onthaal gevonden hebben;
 maar het schrijven van de Regeering aan de regen-
 De belangstelling der Regeering werd verzekerd,
 zoolang als de propagandisten volgens het pro-
 gram optraden. Steun werd in geen enkel opzicht toe-
 ged, terwijl in de verplichting voor de regenten om
 de actie te rapporteeren de waarborg ligt opge-
 voor de juistheid der actie.
 verwijzen naar De Loc. (14 Juni, blz. 11 „De
 en de suiker”; blz. 17 „Politieke dwalingen”),
 Nwsbl. (22 Juni „Klare wijn”, een belichting van
 heer J. den Hollander, secr. van het Dep. Oost-Java
 den P. E. B. en den Java-suiker-Werkgeversbond
 (Soerabaja), Soer. Hbl. (11 en 14 Juni, 3de bl. „De
 B.-affaire”; 15 Juni, 3de bl. „Waarheid of disci-
 ple”; 18 Juni, 3de bl. „Het P. E. B.-geval”, een be-
 lichtung van den heer Van Gennep), Deli Crt. (21
 „Een verkiezingscampagne”), De Sum. Post (19

POSTZEGELS van Nederland en Kolo-
 niën steeds in iedere hoe-
 veelheid te koop ge-
 vraagd. (Eventueel ruil
 tegen buitenlandse zegels. Basis: engrosprizen)
POSTZEGELEXPORT
 D. W. BRANTSEN
 5154
 Frankenastraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS“
 VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
 IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
 BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
 VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
 GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

Willem v. d. Waals
 HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE
Heeren Kapsalon
 Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELEN
 tegen zeer concurrerende prijzen

ZIJT GIJ ABONNEE ?
 van het rijk geïllustreerde en op zwaar
 kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte
 Maandblad

**NEDERLANDSCH-INDIË
 OUD EN NIEUW**

Zoo niet, vraagt dan gratis proef-
 nummer aan bij de Administratie
 Prijs per jaargang f 20.— te voldoen
 in halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
 Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte
 o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage,
 Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer,
 Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema,
 Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof.
 Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwen-
 kamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de
 Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a.,
 benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar
 in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk
 quantum werk moet worden gemaakt. Personeel
 en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snel-
 heid is hoofdzak; kwaliteit een, zij het dan voor-
 name, bijzaak.

Een kunstendrukkerij is juist het omgekeerde. Daar
 is de atwerking hoofdzak en teveel haast zou ten
 nadeele van het werk komen. Ook daar zijn
 personeel en machines speciaal op zulk werk
 berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een,
 óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op
 twee zoo uiteenlopende soorten van werk te
 specialiseren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar
 rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in
 groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen
 kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en
 Nieuw“, „Het Huis Oud en Nieuw“, Oedaya
 (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook
 het midden klasse-werk, hetz. g. Handelsdrukwerk
 en wij beroemen er ons op, dat ons werk door
 geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

„DE LANDBOUWER“
 79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit **Roomboter, Kaas**
 en **fijne Vleeschwaren.**
 Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
 Thuisbezorging zonder prijsverhoging. **Geén Filialen.**

op dat, nu het Kloetmeer op een 3 miljoen M3. na
 ledig is, de bronnen, die op de Kloethellingen ontsprin-
 gen, zeer sterk in hun debiet achteruit zijn gegaan.
 (De Loc., 15 Juni, blz. 18). De wanden van het
 kratermeer zijn doorlaatbaar. Door den eersten hori-
 zontalen tunnel stroomde veel water, dat toch zijn
 oorsprong in het Kloetmeer moest hebben. De heer
 Schorr had er nog bij kunnen zeggen, dat in 1923, toen
 het tunneldak over een lengte van 65 M. instortte, door
 den sloot in den tunnel dagelijks een hoeveelheid wa-
 ter van 7200 kubieke meter werd afgevoerd, welk wa-
 ter in den vorm van zwaren regen, die door het tunneldak
 sieperde en verder door het gesteente werd geperst,
 op natuurlijke wijze naar buiten werd gevoerd. De
 Loc. brengt in herinnering, dat het Kloetvraag-
 stuk bij het Mijnwezen in 1906/1907 in studie werd
 genomen. In het begin van 1907 heeft ir. Cool ongeveer
 een 12-tal bronnen in het Blitarsche en Garoemsche en
 bij de ondernemingen Tjandi Sewoe, Panataran en
 Gambar onderzocht. De watermonsters uit die bron-
 nen werden door middel van de toevoeging van een
 paar zuren onderzocht. Daarbij werd afdoende aan-
 getoond, dat ongeveer de helft dier bronnen hun water
 rechtstreeks aan het Kloetmeer ontleenden, want de
 samenstelling van dit bronwater was geheel identiek
 aan het water, dat men in het Kloetmeer vond. Deze
 bronnen vonden dus hun ontstaan wel degelijk in het
 Kloetmeer en kwamen door ondergrondse water-
 loopen voor den dag aan den voet van den Kloet. *)
 Daarmede was bewezen dat het Kloetmeer invloed
 uitoefende op de bevoeiing. Zeer begrijpelijk is 't dus
 dat nu het Kloetmeer zoo goed als ledig is, dat van di-
 recten invloed moet zijn op verschillende bronnen,
 putten en waterloopen op de Kloethellingen. Wat het
 zwaarst was moest maar het zwaarst wegen; een ver-
 mindering van het waterdebiet woog niet zoo zwaar
 als de veiligheid van Blitar en omstreken. In dezen
 Oostmoesson zal op nog meer afdoende wijze blijken,
 dat door het ledigmaken van het Kloetmeer tevens een
 natuurlijke wadoek is opgeruimd.

Een belangwekkende film.

Den heer *Tassilo Adam de Djocja* werd de bijzondere
 gunst verleend ook datgene in de Kratons te Djocja
 en Solo in beeld te brengen, wat anders slechts aan
 enkele bevoorrechte Europeanen en Inheemschen mocht
 worden te zien gegeven: de *Bedojo-dansen*, de heilige
 dansen van meisjes uit den hoogen adel bij speciale
 gebeurtenissen en op speciale plaatsen uitgevoerd.
 (Java-Bode, 16 Juni). In de Nieuwe Zaal van het *Deca*
Park te Weltevreden was de vertooning van den *Bedojo-*
dans de clou van een buitengewoon belangwekkende
 film van den heer *Tassilo Adam*. De film opende
 met pracht-opnamen van de Midden Javassche tempel-
 ruïnes (Boroboeoer en Prambanan). Hierna kwam het
 Kraton-leven. Eerst het Djokjassche, ter gelegenheid van
 de Sekaten-feesten, de optocht naar den Siti-Inggil van
 Sultan, Resident en het groote gevolg van bloedver-
 wanten, hovelingen (w.o. de mismaakten) en kraton-
 troepen in hun oud-modische costuums en bewape-
 ning. De goenoengans (rijstoffers) worden na de mis-
 sigit gedragen, waar een feestmaal is aangericht voor
 de hooge en lage ambtenaren. Voorts trokken de aan-
 dacht de kleedingoffers aan Njai Loro Kidoel aan de
 Zuidkust. Na de *Bedojo-dansen* eindigde de film met
 de begrafenis van een der hooge kratonfiguren. Wij
 zagen de witte lijkkoets met de onder bloemen bedekte
 baar, voor en achter begeleid door kratontroepen en
 hovelingen, het vertrek per trein naar Imogiri in den
 witgelakten wagon, de aankomst te Imogiri, het be-
 stijgen van de trappen — evenveel als het Mohamme-
 daansche jaar dagen telt — en de plaats, nog nimmer
 betreden door Europeanen en niet-ingewijden, waar
 de heilige graven zijn van de Sultans en Soesoehoenans
 en naaste familieleden. De opnamen zijn goed en
 scherp. 't Is een eenig stuk werk, dat ook in den vreem-
 de belangstelling zal wekken voor onze Vorstenlanden.
 Onder de aanwezigen werden opgemerkt de Duitsche
 en Japansche consuls, vele leden der Duitsche kolonie,
 de Regent van Batavia, e.v.a.

Het nieuwe Theeproefstation te Buitenzorg.

Den 17den Juni werd de eerste steen gelegd voor
 het nieuwe Theeproefstation op het land *Gedoeng Ha-*
lang te Buitenzorg (Bat. Nwsbl. 17 Juni). Ruim 60 ja-
 ren geleden werden de eerste zaden voor de theecultuur
 in Ned.-Indië uit China ingevoerd. Het Gouvernement
 is met de theecultuur begonnen, om ze later over te
 laten aan het particuliere initiatief. Thans is de jaar-
 *) De „Wereldkroniek“ van 29 Mei, blz. 176, geeft een goed geslaagde
 vliegtuigfoto van het Kloetmeer.

P. VAN DEN BERGE
 Bankastraat 4i Tel. 15587 's-Gravenhage

Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden
 Gaskachels, Tuin- en Gaslangen,
 Lood- en Zinkwerker.

Groote Reparatie Inrichting

lijksche opbrengst circa 35 à 40 miljoen K.G. In
 zagen de theeplanters de urgentie in van wetensch-
 pelijke voorlichting; ze wendden zich ter zake
 prof. Treub om hulp bij het nemen van proeven in
 belang van de theecultuur. In 1902 volgde de oprich-
 ting van een theeproefstation, als afzonderlijke afdel-
 ling van 's Lands Plantentuin, sedert 1905 van het
 van Landbouw. Langzamerhand maakten de proef-
 stations zich los van het Departement; het Theeproef-
 station is het laatste, dat nog banden met het gou-
 nement onderhield. De opzegging van de lokaliteit
 van het Departement is de beste oplossing om tot
 Theeproefstation te geraken. Het Gouvernement be-
 geen oogenblik dat het de theecultuur in particu-
 lieren heeft gegeven; het waardeert de werkzaam-
 van het particulier initiatief.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De geldcirculatie op het eiland Bali.

Volgens eene mededeeling, voorkomende in de
 „niagaan“ van 9 December 1925, zou de heer Tjok-
 Gde Soekawati op den 5en dier maand het navol-
 onder de aandacht van het Bestuur hebben gebre-
 Aangezien de geldverwisseling op Bali nog niet
 stand is gekomen, is het hoofdrulmiddel voor den
 lines de Balische platte en dunne „kèpeng“ geble-
 En, aangezien de belastinggelden in Ned.-Indië
 munt moeten worden afgedragen, is er gedurende
 tijd veel vraag naar dat geld, met daling van de
 de van de „kèpeng“.

Zijn de belastinggelden betaald, dan is de vraag
 Ned.-Indische munt weer minder en stijgt ook
 de waarde van de kèpeng.

Tijdens den belastingaanslag betaalt men voor
 rijksdaalder 1800 kèpeng en na de betaling der be-
 tinggelden 1200 tot 1500 kèpeng.

Dat wisselende koersverschil is voor de bevol-
 schadelijk en valt haar zwaar.

Is het, zoo vraagt de heer Soekawati, niet in het
 lang van de economie der bevolking op het eiland
 raadzaam, het muntverschil op te heffen en de gele-
 heid open te stellen bij 's lands kas te Mataram en
 ders de Balische munt in te wisselen?

Voor al klein geld zal daarvoor noodig zijn.

Het Communisme in Japan.

In de „Njala“ komt een brief voor, gedagteekend
 Oesaka, November 1925, van den heer Rajputawa,
 in deze, volgens zijn inzicht, een overzicht geeft
 den omvang der communistische beweging in Japan.
 Dit schrijven, dat in het te Semarang verschijnde
 communistisch nieuwsblad „Api“ van 18 Decem-
 1925 is opgenomen, luidt in hoofdzaak als volgt:

Kameraden!

Toen wij te Oesaka aankwamen, werden wij
 verscheidene roode kameraden aldaar met open ar-
 ontvangen.

De communistische beweging heeft in Japan de
 Regeeringswege uitgevaardigde drukkende maatreg-
 weten in te perken, ook al tengevolge van de om-
 digheid, dat de Japansche autoriteiten ongaarne
 bruik maken van het middel van ruw geweld.

Wel is waar spant de Japansche bourgeoisie zich
 in de lijn van de „Sarikat-Hidjo“ in Indonesië, doch
 Japanner uit het volk begrijpt, dat hij geen maatreg-
 moet steunen, welke schrik opwekken, aangezien
 die wijze geene goede resultaten worden verkregen
 de werklieden bovendien sterk staan door de orga-
 satie van de vakbonden.

De Japansche Regeering treedt gematigd ten
 op, omdat zij weet dat in het leger vele personen tot
 communistische partij behooren.

De Japansche militair is niet iemand, die hand-
 ontvangt, doch wel, evenals thans in Ned.-Indië,
 milicien.

Volgens de den schrijver verstrekte inlichtingen,
 afkomstig zijn van een partijgenoot, tevens officier
 het Japansche leger, staat dit leger op politiek terrein
 niet vast in zijne overtuiging.

Er zijn groenen en rooden in dat leger, doch wij
 voelen allen sympathie voor de socialistische bewe-
 Het is twijfelachtig of dat leger bij het uitbreken
 ernstige verwickelingen vertrouwen verdient en in
 stige oogenblikken de bevelen van de officieren
 opvolgen.

Vele jonge officieren te Oesaka en verscheidene
 den hebben reeds den moed gehad aan de Regeer-

J. VAN BUUREN
 APOTHEKER
 KANAALWEG 53 - SCHEVENINGEN
 TELEFOON 50105

Wanneer U zich in DEN HAAG vestigt
 laat dan Uw Koffers, Reisartikelen
 vakkundig nazien en repareren bij
WILH. TOONEN - DEN HAAG
 3 GOUDSBLOEMLAAN t/o Postk. - TEL. 36361
 Speciaalhuis in alle soorten Hondenartikelen,
 Hondenbrood, Geneesmiddelen. 5198

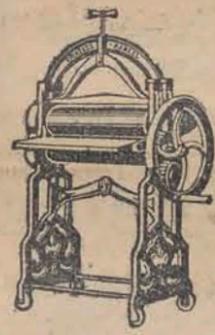

Fa. v. ASMA VAN DONGEN
 Lood-, Zink- en Sanitaire Werken
TOONKAMER
 EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

NIJMEGEN
P. TH. VIS, BANKETBAKKER
 ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT
 NIJMEGEN ·· TELEFOON 950
EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ
 Specialiteit in Boterspeculaas

vertegenwoordigers het verzoek te doen spoedig kleur
 te bekennen en de Sovjet Republiek te erkennen, ten
 einde een verbond tusschen de beide regeeringen tot
 stand te brengen, hetgeen in het belang zou zijn van het
 geheele Oosten.
 De militaire partij in Japan, waarvan velen de roode
 beginselen zijn toegedaan, verwacht dat China binnen
 korten tijd zich met kracht zal oprichten om te doen
 hetgeen het doen moet en dat Japan zich, in verband
 daarmee, zal onthouden van het nemen van krasse
 maatregelen ten opzichte van het militair bestuur in
 het gebied van Manchurië.

Als een Christelijke school plaatsing biedt is het ook
 goed en kan men de ouders met de kinderen aan de
 hand derwaarts ter schole zien brengen.
 Met deze werkelijkheid voor oogen, kan men zien
 hoe groot het verlangen der menigte naar onderwijs
 is, dat de Rajatscholen onder die omstandigheden ge-
 wild zijn en dat het aantal zich uitbreidt.
 Doch, zooals reeds in het begin van dit artikel werd
 gezegd, zijn de scholen, waarop de jeugd hare oplei-
 ding kan ontvangen, van verschillende kwaliteit.
 Er zijn scholen, waar het verstand en het gevoel der
 leerlingen wordt ontwikkeld en het onderwijs wordt
 gegeven in overeenstemming met de wenschen der
 ouders, doch er zijn ook scholen, waar het onderricht
 zóódanig is, dat het toekomstige bestaan der leerlingen
 geheel en al in de war wordt gebracht.
 Aan de ouders in Ned.-Indië staat het, om, wanneer
 zij het voornemen hebben hunne kinderen ter schole
 te zenden, bovenstaande beschouwingen nauwgezet te
 overwegen.

MANGELS-WRINGERS
 TAFELMANGELS
 GORDIJNSPANNERS
G. F. A. DRIESSEN
 LANGE HEZELSTRAAT 54
 BROERSTRAAT 19 naast de kerk
 NIJMEGEN

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.
 School en opvoeding.
 II (Slot).

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Nog niet lang geleden maakte de „Singapore Free
 Press” melding van de avondschool „Khai Ming” al-
 daar, alwaar, volgens algemeene notoriteit, leerstellin-
 gen werden verkondigd, die in strijd waren met de
 voorschriften van de heerschende wetten des lands.
 De Gouverneur en de plaatselijke raad vonden ook,
 dat op die onderwijsinstelling propaganda werd ge-
 maakt voor eene politieke richting, welke in strijd was
 met de landsbelangen en een schadelijken invloed uit-
 oefende op de openbare meening.
 Deswege werd de school gesloten.
 De Regeering te Singapore zag in het verspreiden
 van communistische en revolutionaire beginselen een
 gevaar, niettegenstaande de avondschool werd bezocht
 door personen van leeftijd en was van meening, dat die
 richting, ook buiten de school, gevaarlijk kon zijn
 voor ander publiek.
 En daarin had zij geen ongelijk, omdat de leerlingen
 het geleerde zonder twijfel ook overbrachten aan jon-
 keren, die des avonds niets te doen hebbende, naar de
 school werden getrokken.
 Het aantal „Rajatscholen”, waar de communistische
 propagandisten van de kinderen geschikte menschen
 voor de maatschappij denken te maken, is niet gering,
 doch zij ondervinden daarbij geene groote bezwaren
 van zijde der Regeering, in vergelijking met de actie
 in het Bestuur in de Straits-Settlements, dat de roode
 propaganda en de roode propagandisten krachtig in
 de hand houdt.
 Waar in Ned.-Indië aan die lieden meer de vrije hand
 wordt gelaten, behoeft het geen verwondering op te
 wekken, dat de communistische invloeden steeds in
 omvang toenemen.
 Behalve de scholen, waar politieke leerstellingen
 worden onderwezen, dient men ook te weten de leer-
 programma's der godsdienstscholen en hetgeen even
 voornamelijk is of aan de onderwijzers op die scholen
 wel zulk eene bevoegdheid en macht kan worden ge-
 geven, dat de ouders met volle vertrouwen hunne kin-
 deren voor de opvoeding aan hen kunnen toevertrou-
 wen.
 Naar de meening van de Redactie der „Sinar Suma-
 ra” is het aantal leerlingen, dat de particuliere scho-
 len bezoekt (waaronder ook de Rajatscholen), grooter
 van de bestuursscholen, een feit dat zij toeschrijft
 aan de omstandigheid, dat op de gouvernementen onder-
 wijsinstellingen geen plaats is voor de groote massa.
 De godsdienstscholen en de scholen van kerkelijke
 instellingen, die door de Regeering worden gesubsidi-
 eerd, trekken eveneens veel leerlingen, doch al wordt
 de toestand dientengevolge minder moeilijk, niettemin
 er gebrek aan leergelegenheid voor de menigte.
 Deze verlangt, ten einde te voorkomen dat de kinde-
 ren tot schavuiten opgroeien, onderwijs voor hare kin-
 deren en aanvaardt om die reden de school, welke
 plaatsing aanbiedt.
 Het is ten deze voor de ouders een soort gedwongen
 speculatie, in de hoop, dat de opvoeding in de toe-
 komst winst brengen zal.
 Doch, al bestaat die drang nu eenmaal, toch zal het
 niet zijn voor de ouders om zich te voren te overtui-
 gen van de richting der school, waarop zij hunne kin-
 deren geplaatst wenschen te zien.
 De toestand, zooals die thans is, is zoodanig, dat, als
 een godsdienstschool wordt opgericht, de ouders huane
 komt een Rajatschool tot stand, dan is die ook wel-
 kom en laat men de kinderen ter schole gaan, zonder
 dat de ouders eenig onderzoek instellen naar de rich-
 ting waarin het onderwijs gegeven wordt.

**Een afwijzende houding, tegenover het Ned.
 Indonesisch Verbond.**

Zooals men weet, is in April te 's-Gravenhage opge-
 richt het Nederlandsch Indonesisch Verbond, welks
 bestuur als volgt is samengesteld: Mr. D. J. W. J.
 Kluijver, president; R. M. Soeripto, vice-president; ir.
 H. von Essen, alg. secretaris; P. J. Rhenrev, 1e secre-
 taris; R. M. Jodjana, 2e secretaris; A. F. Pasanéa, 1e
 penningmeester, en A. Doeve, 2e penningmeester. Deze
 jonge vereeniging mag zich verheugen in de sympathie
 van velen. Schril steekt hierbij af het oordeel van de
 Vereeniging van hier te lande studeerende Indonesiërs
 (Perhimpunan Indonesia), welke in het jongste Nr.
 van haar orgaan „Indonesia Merdeka” de oprichting
 van het Verbond in deze bewoordingen begroet!
 In tweeërlei opzicht is dit verbond ons vijandig ge-
 zind te noemen: eerstens, omdat voor het grootste deel
 de weinige Indonesische leden of wegens hun anti-
 nationalistische aspiraties uit onze vereeniging zijn
 gezet, dan wel uit eigen beweging als lid van de P.I.
 hebben bedankt; tweedens, omdat hun politiek van
 samenwerking met den Blanda lijnrecht tegen de be-
 ginselen van de P.I. ingaat, al trachten ze dat ook te
 verbergen achter phrases als „met terzijdestelling van
 politieke tendenzen”, „een cultureele associatie bevoor-
 deren” en dergelijke meer. Wat betreft hun „belangstel-
 ling aangaande Indonesiërs in Nederland”, wij stellen
 er prijs op hier te verklaren, dat de Perhimpunan In-
 donesia met dit verbond niets van doen heeft!
 In dit verband zullen wij naar aanleiding van in-
 lichteningen uit het Vaderland aangaande een zgn. Indo-
 nesische Studieclub, in Nederland, er op wijzen dat deze
 club met den pretentieuzen naam voor zoover wij weten
 slechts één Indonesiër (die niet tot onze geleerden be-
 hoort) als lid heeft.

Staatscommissie van het Muntwezen.

Ter Landsdrukkerij te 's-Gravenhage is verschenen
 het advies van de Staatscommissie voor het Muntwezen,
 ingesteld bij Kon. Besluit van 6 April 1921. Deze com-
 missie (voorzitter Mr. G. Vissering, secretaris Mr. W.
 J. M. van Lutterveld) had de opdracht H. M. de Koningin
 van advies te dienen over de vraag, of de toestand op
 het gebied van het muntwezen in Nederland en Neder-
 landsch-Indië wijziging van de desbetreffende rege-
 lingen noodig of wenschelijk maakt, en zoo ja, welke
 wijzigingen.
 Het eerste hoofdstuk van het boek behandelt den be-
 staanden toestand op het gebied van het muntwezen in
 Nederland en vervolgens dien in Ned.-Indië; het tweede
 bevat de voorstellen tot wijziging van het muntwezen
 (waarbij de blz. 54-64 op Ned.-Indië betrekking heb-
 ben). Het derde hoofdstuk bestaat uit opmerkingen be-
 treffende enkele met het muntwezen samenhangende
 vraagstukken, gevolgd door een samenvatting, waarin
 men o.a. leest: De beslissing of Indië een eigen munt-
 inrichting in het leven zal roepen, moet aan Indië wor-
 den overgelaten; vooralsnog is die maatregel niet aan
 te bevelen (in Bijlage III vindt men nadere bijzonder-
 heden over een eigen muntinrichting voor en in Indië).
 Verder is aan het verslag toegevoegd een afdruk van
 een persoonlijke Nota van den Secretaris der Commissie,
 over de door Ned.-Indië gederfde winsten op aanmun-
 tingen.

Het beste adres voor alle Huis-
 houdelijke artikelen en IJzerwaren

**ARBEIDSBEURS VOOR
 DEN OUD-IND. MILITAIR**

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten
 Directeur A. VAN BOXTEL
 Correspondentschappen in vele plaatsen.
 Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud
 Indische Militairen aan den arbeid te helpen.
 Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke
 Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor
 verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:
 Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge,
 Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter
 en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester,
 Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas,
 Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur,
 Stoker centrale verwarming, Knecht van
 de apotheek en ander Personeel voor Zieken-
 en Weeshuizen, waaronder ook gediplo-
 meerde Verplegers, Controleurs en Wakers
 voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra-
 fisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder
 geschoold Personeel.
 De personen zijn allen vrij van militaire plichten
 Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan-
 vragen om personeel, zoowel hier te lande als in
 Ned. Oost- en West-Indië.

WANNEER
 U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan
 Stoffeeren en Meubileren door
H. FLICK - Scheveningen
 Neptunusstraat 148 - Telef. 53568 5196

**Goed Adverteeren beteekent
 grootere omzet;
 dus meer winst**

**Brandstoffenhandel
W. DIJK — 's-GRAVENHAGE**

NIEUWE HAVEN TELEPHOON
No. 366 No. 15940*

Bestelkantoor: Thomsonlaan 9, Teleph. 35234

OPSLAGPLAATSEN:
Nieuwe Haven 366 en Station Staatsspoor

Bankiers: DE TWENTSCHE BANK.
POSTCHEQUE- EN GIRODIENST No. 12527
KANTOOR DEN HAAG.

Districtskantoor voor Den Haag en
Omstreken der Staatsmijnen in Limburg

Ter overweging

De Bond van Vruchtenhandelaren te Londen, heeft dezer dagen eenige merkwaardige cijfers openbaar gemaakt. Verleden jaar besloot hij tot een groote advertentie-reclame onder het motto „eat more fruit”. Het gevolg is geweest, dat voor twaalf miljoen Gulden méér werd omgezet dan het jaar te voren. Over de twee jaren, waarin de reclameveldtocht voor het eten van fruit werd ondernomen, hebben de advertentiekosten nog geen f 1.200.000 bedragen, terwijl het bedrag van den omzet in dezelfde periode is toegenomen met

24.000.000 Gulden

Electrische- en
Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. d. BOSCH & Co.
Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

Eigen waterinstallatie
Beslist zacht water

ZENDT PRIJSCOÛRANT OP AANVRAAG
Speciaal ingericht voor het wasschen van
GORDIJNEN en FIJNGOED 5221

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

WEGENS VERTREK NAAR BUITENLAND
**ALGEHEELE
UITVERKOOP**
DER NIEUWSTE MODELLEN 5248
— VAN DIT SEIZOEN —
VER BENEDEN INKOOPSPRIJS
„FAVORITE”
ROBES — LINGERIES
50 NOORDEINDE BOVENHUIS

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels, raadplege men den Auctionair: **W. DOP, Tel. 34957, DEN HAAG**

Foto's van de Nieuw-Guinea-expeditie.

Door de gezamenlijke redacties van geïllustreerde weekbladen in Indië is een schrijven gericht aan het Indische Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen, waaraan de N. R. Ct. via de Java Bode het volgende ontleend:

„Naar ons uit de dagbladen is gebleken, zijn reeds films en foto's van de Nieuw-Guinea-Expeditie door de Amerikaansche leden naar het buitenland gezonden, waar zij hun weg zullen vinden in diverse periodieken en publicaties.

Tot op heden werden echter geen foto's van deze expeditie ter beschikking gesteld van de Indische geïllustreerde pers, terwijl o.a. der directie van het weekblad d'Orient op haar verzoek, gedaan aan kap. Posthumus, dergelijke foto's te mogen aankopen, werd medegedeeld dat zulks van hoogerhand was verboden.

Waar thans blijkt, dat wel foto's naar het buitenland worden gezonden, vermeenen wij, dat er geen redenen meer kunnen zijn den geïllustreerden bladen in Indië deze foto's te onthouden, en vertrouwen wij daarom dat alsnog opnamen ter publicatie voor ons beschikbaar zullen worden gesteld.

Het Indische publiek heeft zeer zeker recht op ruime voorlichting ter zake van dergelijke expedities, en juist waar publicaties in wetenschappelijke tijdschriften en brochures buiten zijn bereik blijft, zijn naast de dagbladen de geïllustreerde week- en maandbladen de aangewezen organen om deze publiciteit te doen plaats vinden.”

De Opbouw.

In het Nr. van 15 Juli wijdt de heer H. J. van Mook een beschouwing aan het ontwakend Oost-Aziatisch nationalisme. Schr. heeft blijkbaar van dit moeilijke vraagstuk veel studie gemaakt; hij ziet er niet de uiting in van een bewuste volksgemeenschap, één van cultuur, afkomst of taal, maar de gemeenschappelijke strijdleuze van een steeds wassende groep ontwikkelde Aziaten, die, onderworpen aan een bepaalde Westersche overheersing, de beëindiging of althans de verzwakking daarvan zich ten doel heeft gesteld. De rechtvaardigheid van deze leuze beamende, gelooft schr. dat voor het Westen de tijd is aangebroken, dat het zijn superioriteit van materiele macht heeft te vervangen door een voorgaan in onbaatzuchtigheid, wil het de wereld besparen voor een onheil, dat alle tijdelijke winsten zal vernietigen. Want hij is overtuigd van de onvermijdelijkheid der Aziatische vrijwording; overtuigd dat die vrijwording is te bereiken in harmonie met het oude Europa en het jonge Amerika; overtuigd eindelijk, dat zij bereikt zal worden, ook al stelt men haar alle hinderpalen van menselijk vernuft en menselijke macht in den weg, doch hoe grooter de hinderpalen, hoe geweldig het leed dat zij eischen zal.

Want zelfs het in verdrukking en benauwenis gegroeide Oost-Aziatische nationalisme zal ten slotte werkelijke naties doen geboren worden, en een blijvend overheerschte natie kent de menselijke geschiedenis niet.

We bevelen een nadere kennismaking met de interessante beschouwing van den heer Van Mook ten zeerste aan.

De Indische Kroniekschrijver, Mr. A. Joekes, vindt in zijn overzicht in genoemd Nr. gelegenheid, aan te tonen dat z.i. van den tegenwoordigen Minister van Koloniën weinig te wachten is voor het inzetten van een meer vooruitstrevend beleid in Indië.

De Indische Post.

De rubriek „Onze meening” in het Nr. van 12 Juni bespreekt twee onderwerpen: het rapport van het kantoor van Arbeid betreffende de arbeidstoestanden in de Soerabaiasche industrie, en de opcentenhistorie der provincie West-Java. — De hr. G. J. Wiggers schrijft over de immigratie van Chinezen in Ned.-Indië, welke een stijgende lijn vertoont; de trek naar de rubberstreken is zelfs met 100 pct. vermeerderd. De betekenis hiervan illustreert schr. duidelijk als hij zegt, dat het aantal Chinese immigranten met bestemming Djambi alleen in het jaar 1925 ruim tweeduizend bedroeg, terwijl het cijfer van de totale Chinese bevolking van het geheele gewest Djambi volgens de in 1920 gehouden volkstelling op dat tijdstip weinig meer dan 3000 kan hebben bedragen. — In hetzelfde Nr. o.m. een beschouwing over „de betekenis voor Indië van het optreden van den nieuwen minister van Oorlog en Marine”.

De Indische Mercur.

No. 29 (21 Juli). De geest van Deli. Lezing gehouden voor het Oostkust van Sumatra-Instituut in de gehoorzaal van de Afd. Volkenkunde van het Koloniaal Insti-

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602

Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

tuit op 22 Juni 1926, door A. J. Lievegoed. — Het museum wezen in Nederland en Indië. — De cocamarkt in 1925. — Kultuurberichten. (Een nieuw cultuurgebied Atjeh). — Kleine mededeelingen. (Prijzen en andere cijfers in Ned.-Indië. — Koloniaal congres te Marseille — Enz.). — Industriële mededeelingen. — Financiering berichten en verslagen, zomede de overige wettelijke rubrieken. — De Afd. Handelsmuseum van het Koninklijk Instituut geeft een literatuur-opgave over oliën, vetten en wassen.

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 50 (12 Juni). Cultuur van Cassave, door M. van der Meer. — Dr. L. H. Zakrzecki †. — Intreerede van prof. J. E. van der Stok. De Inlandsche en Europeesche landbouw in Ned.-Indië en enkele hunner problemen. — Rubberbereiding ordonnantie (vervolg; zie ook No. 51). — Garoetsche Planterskring (vervolg).

Id. No. 51 (19 Juni). De cultuur van Cassave (sluiting). — Over de bestrijding van schadelijke insecten in thee- (en kina-) cultuur, door Dr. R. Menzel (ontleend aan de Indische Mercur). — De rubbercultuur West-Afrika. — Het Sumatra-landbouw-syndicaat Nieuwe landen in exploitatie.

De Periskoop.

Het Nr. van 19 Juni van dit Surinaamsche weekblad bevat het slot van het uit de „Ind. Verlofganger” overgenomen, over Paramaribo handelend, artikel van J. Oudschans Dentz. — Verder is er o.m. in opgenomen het laatste gedeelte van E. Essed's artikelenreeks: Nieuw de Tibiti.

Het Nr. van 26 Juni brengt weder een vervolg van A. P. Penard's: Iets over onzen Caraïbischen pujai, en mede een „Verklaring der toegezondene Odo's” (Surinaamsche spreekwoorden).

Indië. Geïllustreerd Tijdsch. ijt.

Afl. 9 (21 Juli). Een en ander uit Java's verre verleden. Wat de inscriptie's verhalen (met ill.), door J. van Bokhoven. — Het vraagstuk van Java's bevolkingsaanwas (vervolg), door Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis. — Mooi matra: 10. Naar den top van den Merapi (met ill.), door J. van Bokhoven. — Boekbespreking (R. Goris: Bijdragen tot de kennis der Oud-Javaansche en Balieesche ethnologie). — Verder belangwekkende platen van bevolkingswerken op Java.

Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona.

Uit den inhoud van deel 19, afl. 4-5 (April-Mei 1926). De organisatie van den Dienst van het Boschwezen, door Dr. R. Wind (met opmerkingen door W. Zwart, W. Zipp en E. D. Kunst). — Intensiteit van het Boschbeheer door H. J. L. Beck. — Onderzoek naar de technische eigenschappen van het hout, door A. T. J. Bianchi. De mikrografische identificatie van het hout, door J. Beversluis; breedvoerig besproken door Dr. L. G. van Berger. — Het verdwijnen der in het wild levende dieren in Ned.-Indië (overgenomen uit het Soer. H. detsbl.).

Ind. Militair Tijdschrift.

Inhoud van jaarg. 1926, No. 6. Over en uit den werkkring van den civiel en militair bestuurder, door P. F. Kaniess. — De betekenis der Locarnoverdragen voor den politieke toestand in den Pacific, door W. K. H. Feuilletau de Bruyn. — Een Duitsche generaal (nl. F. B. von Gager) in het Oost-Indische leger, door S. Kalf. — Aanwijzingen voor een postcommandant Boven-Tonkin, door M. H. du Croo. — Over tactische vorming, door Camurs. — Uit de praktijk. Vrijwillige ervaringen. — Uit de pers: De verdediging van Nederlands-Indië. — De Nieuwe Rott. Courant over de Indische defensie. — Eenz.

Dr. H. L. H. Zakrzecki †.

In het gemeente-ziekenhuis te Bandoeng is op 22-jarigen leeftijd overleden Dr. Zakrzecki, een bekende planter uit het Bandoengsche, wiens naam ook in de laatste tijd bij het groote publiek bekend is geworden om zijn plannen tot het stichten van een groote jeneverfabriek op Java, welke plannen echter zijn afgestuit door hevige bestrijding van verschillende zijden.

Bovengenoemd Nr. 50 van het Alg. Landb. weekblad wijdt een korte biographie aan den overledene, waaraan we enkele bijzonderheden ontleenen.

Dr. Zakrzecki werd te Stettin geboren, studeerde aan een Duitsche Universiteit, waar hij als doctor in rechten promoveerde. Twintig jaar geleden ontmoette men hem als jongste geëmployeerde in de thee op Java en later als zelfstandig geëmployeerde van Paal L.

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT
Bestaat ruim 25 jaar
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

**Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend**

VERLOFGANGERS

wanneer U zich in Den Haag vestigt
vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE**
Electrische Artikelen aan bij: 5083

K. C. CREMER Willem de Zwijgerlaan Den Haag
Telefoon 54325

ook de Engelsche zusterkolonie Demarara te lijden had. Toen deze wat af ging nemen, zijn de rupsen, die ook schenen te verminderen, met vernieuwde woede teruggekomen en tasten rijst, koorn, cassave en andere veldvruchten aan. Tegelijkertijd houden de ratten huis. De rattenplaag heerscht ook op ongekende wijze op de plantages. Tot een der hedendaagse plagen behooren verder de... boschduiven, die in zwermen op de rijstakkers nederdalen om het uitgeplante zaad op te pikken.

Een planter van den rechteroever der Commewijne deelt aan „De West” mede, dat de nieuwste plaag is een ernstige vreterij aan jonge koffieplanten. Deze worden doorgeknaagd op een hoogte van ongeveer een voet, zoodat het boompje verloren is. Reeds duizenden jonge koffieboompjes moeten op die wijze verwoest zijn. Men vermoedt, dat de vreterij geschiedt door ratten. Het eenige wat men er tot dusver tegen wist te bedenken, was het plaatsen van jonge, gladde bamboekokertjes rondom de stammen, waardoor de ratten verhinderd worden de plant te bereiken.

Omtrent de rattenplaag te Commewijne wordt nader bericht, dat op de plaats Berlijn totdusverre naar schatting ruim vier duizend koffieplanten verloren zijn gegaan, terwijl ook op „Rust en Werk” de schade in het suikerriet aanzienlijk is. De bestrijding is nog in vollen gang.

Van particuliere zijde zijn stappen gedaan om ratentersum in te voeren, met instructie om het middel niet uit te zenden, indien men in Europa vreesd dat 't middel in ander opzicht schadelijk kan zijn. Dit was een der redenen waarom het gouvernement, desgevraagd, huiverig bleek om serum te bestellen. Van medische zijde vreesde men, dat door toepassing van dit middel, hetwelk een rattenpest moet doen uitbreken, schadelijke verontreiniging van drinkwater zou kunnen plaats vinden.

De indruk van deskundigen is, dat — evenals het geval was met de muskietenplaag, die alweer vermindert — de abnormale droogte het evenwicht in de dierenwereld heeft verstoord, doordien de natuurlijke vijanden van de ratten bij de boschbranden in groote getale zijn omgekomen. Men vermoedt daarom, dat de natuur zelve het evenwicht binnen korter of langer tijd zal herstellen.

Het treft wel heel ongelukkig, dat bij die boschbranden juist de natuurlijke vijanden van de ratten zijn omgekomen en niet de ratten.

„De West” van 15 Juni schrijft: „Het gerucht — aanvankelijk door een arbeider van den heer Lashly aangebracht — is officieel bevestigd door een schrijven van den kapitein ter zee Kremer; drie personen van de expeditie Stahel zijn omgekomen in de Wonotobovallen in de Corantijn. De verdronkenen zijn de assistent A. Verschuur, de boschwachter G. Dalger en diens zoon de boscharbeider A. Dalger. Aan „De West” werd hieromtrent gemeld:

In de boot, die omsloeg bij het passeeren der vallen, bevonden zich vijf personen, die door dr. Stahel te gemoet gezonden waren aan de heeren Kremer en Fernandes. Enkele uren na de ramp bereikten de heeren de plaats des onheils. Dalger, die een uitmuntend zwemmer was, is waarschijnlijk omgekomen bij een poging tot redding van zijn zoon, die terstond in de diepte verdwenen was. Dalger verwierf een medaille eenige jaren geleden toen hij, eveneens bij een ongeluk in de vallen, door groote onverschrokkenheid een boot met kostbare lading redde, toebehoorende aan de heeren Gonggrijp en Stahel.

Toen de heer Kremer zijn bericht afzond, waren de lijken der omgekomenen nog niet gevonden. Wel werd de corjaal teruggevonden, die opengespleten tegen een rots lag.

De twee geredden zijn de boscharbeiders Jacobs en de Boschneger Apingé. De laatste was zoo onder den indruk, dat hij voor geen geld te vinden was om de expeditie te vergezellen.”

„De West” van 22 Juni schrijft: „Op ons uitstapje naar de Boven Saramacca, een paar weken geleden, gebeurde het volgende op het dorp *Misa libi kondré*:

De heer Payens, een goed schutter in de vlucht, liet van de motorboot uit een flesch in de lucht werpen, die hij dan stuk schoot. Hij werd voor dit kunstje beloond door een levendig applaus van de aan den waterkant verzamelde Boschnegerbevolking. Een Boschneger zou het kunstje nadoen. Zijn poging mislukte. Een belooning werd uitgelooft voor dengeen, die den

een afdeling van het kinaland Wanasarie, nabij Pengalengan, waar Dr. Z. zijn beste jaren doorbracht. Benige jaren maakte hij deel uit der redactie van genoemd weekbl., waarin verschillende artikelen van zijn hand zijn opgenomen; met den heer Taylor Weber richt hij den Cultuurbond op, doch na heftige onaangenaamheden met enkele bestuursleden zegt hij dien Bond vaarwel. Eenigen tijd later neemt Z. ontslag van Paal Lima, toen resident Eycken voor hem 60 grond bouws beschikbaar stelde nabij het meer van Tjileuntjah bij Pengalengan. Met veel energie en geen kosten sparend ondernam hij het klein landbouwbedrijf, doch door oogstmislukking en ten slotte door gebrek aan werkkapitaal werd dit bedrijf een mislukking. (Een der velen, die in het klein-landbouwbedrijf financieel ten onder gingen.)

Geruimen tijd heeft Dr. Z. in een klein kampoenghuisje sober moeten leven, te midden van de Inlanders, en zocht hij afleiding in zijn boeken. Daar zij ook de plannen door hem bepiekerd om een jeneverfabriek op te richten. Na dit intermezzo komt hij weder op een onderneming op Tjisaroeni en wordt kort daarna administrateur van de Serch-onderneming Tjisada in het Soemedangsche. Juist was voor hem de tijd gekomen voor een financieel herstel, te meer daar hij een kans had zijn landje Poentik Marah voor f 25.000 aan iemand in het Malabarsche te verkoopen. De koop zou gesloten worden als de bebouwingsclausule voor zijn erfpacht zou worden geschrapt. De Regeering verstrekke destijds Dr. Z. die gronden onder het uitdrukkelijk beding, dat daar geen groot-cultures verbouwd mochten worden; hij had zich met een rekest daarvoor tot de Regeering gewend en kon elken dag een gunstige beschikking ontvangen.

Met Dr. Zakrzecki is iemand heengegaan, die ook in de cultuurwereld een werkzaam aandeel heeft gehad; iemand met veel energie en werklust. Na velen en harden arbeid is voor hem nu de eeuwige rust gekomen.

J. A. Loebèr Jun. Das Batiken. Eine Blüte indonesischen Kunstlebens. Mit Tafeln und Illustrationen. (Olbunburg i. O., G. Stalling Verlag). (In de rubriek Kunstnijverheid van het volgend Kol. Weekbl. zal aan dit werk eene bespreking worden gewijd).

Overzicht van de Indische en Maleisch-Chineesche pers, No. 25, 19 Juni 1926. (Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden).

Verslag betreffende het Spoor- en Tramwegwezen in Nederlandsch-Indië over 1924 (tiende verslag). (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Het vreemde element in Nederlandsch-Indië (eerste gedeelte), door E. Helfferich. (Economisch-Statistische Berichten. 21 Juli '26).

Voorloopige cijfers en gegevens omtrent de werkzaamheden van het Departement der Burgerlijke Openbare Werken over het jaar 1925. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Verslag over de Burgerlijke Openbare Werken in Ned.-Indië 1925. Zevende gedeelte. Beheer van het groot-arterieel. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Van Nieuw-Guinee tot Curaçao, door W. W. Broekhuysen, A. van Deursen en J. Minderman. (Bloemlezing uit tijdschriftartikelen en boeken, totaal 52 opstellen). (Wageningen, Gebr. Zomer en Keuning's Uitg. Mij.)

De ramp in de Padangsche Bovenlanden. Met afb. (Eigen Haard, 17 Juli '26).

Houtsoorten der cultuurgebieden van Java en Sumatra's Oostkust, door Dr. L. G. den Berger. Met afzonderlijke platenatlas. (Mededeelingen van het Proefstation voor de Thee. Nr. XCVII. Niet in den handel).

Het Kakean-genootschap van Seran. Acad. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de Letteren en wijsbegeerte aan de Rijksuniversiteit te Leiden, door J. Ph. Duyvendak. (Almelo, Drukkerij V. W. Hilarius Wzn.)

Suriname.

Volgens de laatst uit Suriname ontvangen bladen wordt het land nog steeds bezocht door allerlei plagen, allen gevolgen van de langdurige droogte, die er heeft geheerscht. Eerst, in begin Juni, een muskietenplaag, waaronder

**KOEK, BANKET, CHOCOLADE
EN SUIKERWERKEN
W. TEMPELMAN
FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 5185**

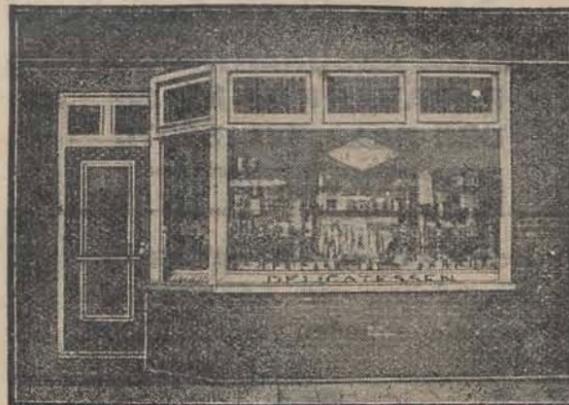
UW ADRES

VOOR
Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen

IS 5183
**Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.
JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
DEN HAAG - TELEF. 35212
FILIAAL: ASTERSTRAAT 107
- TELEFOON 36308 -**

N.V. „DE GASTRONOOM”

Comestibles en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

**Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur**

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 .'. ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hooglijf gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. appanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klapcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, appanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment 16.- p. st.
Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.
Lederfassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
Verder AGFA Filmpaks en Rollifilms, etc.
Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
Bij Engrosafname reductie, 5074

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS

Nic. Tulpstraat 63 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5081

H. Zol. en Hak, f 2.25 D. Zol. en Hak.. f 1.50
Heeren Zolen, . . f 1.50 Dames Zolen . . . f 1.10
Heeren Hakken . f 0.75 Dames Hakken. . f 0.40
Kinderwerk naargrootte Gen. werk f 0.50 hooger

63 NICOLAAS TULPSTRAAT 63

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 21,117,340.-
Eultengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

R. SCHENZER'S

ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR

PAPAVERTHOF No. 35
DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

oud INDISCH GAST
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting

Berijdt
Gazelle
Geen beter Hollandsch rijwiel
J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

5137

ARTISTIEK BESCHILDERDE

en Geprepareerde zijden Salon- en
Schemerlampen, Japansch systeem

Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr.
apparaten, zooals Stofzuigers, Melkkokers, Strijkijzers, enz.
Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch gebied

„ELECTRO-ARTI”

Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3.

Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid.

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E. H.

heer Payens zou nadoen. O, zei de Boschneger die het eerst geschoten had, dan zal mijn broeder het probeeren. Deze greep het jachtgeweer met één hand, alsof het een pistool was, en schoot zonder aarzelen de flesch in de lucht in stukken. Het applaus dat nu volgde aan den oever, overtrof het vorig gejuich, en aan den kranigen Boschneger werd gaarne een extra belooning gegeven. Het was een meesterschot, en dat nog wel uit een geweer dat de man nooit te voren in handen had gehad.”

In de interessante reisbeschrijving in het vorige nummer, zegt de redacteur van „De West”, dat het water zoo hoog was, dat de *Freemoesoston* (de bekende rots in de Boven Saramacca, met een inscriptie van Gouverneur van Frederici), nog maar net den neus boven water kon houden.

Met de mededeeling van deze inscriptie zou de redacteur zeker vele lezers verplichten.

Wij lezen in „De West” van 25 Juni: „Naar men ons mededeelt is een schrijven ontvangen van dr. Howard, directeur-generaal van het werk der Rockefeller-Foundation in West-Indië, met bericht, dat hij het voornemen heeft een inspectie naar Suriname te ondernemen, om zich te vergewissen van den stand der anchylostoom (mijnworm)-bestrijding. Ook dr. Connor schijnt plan te hebben, weder een bezoek te brengen aan Suriname. Het zou een geluk zijn voor de kolonie, indien de Rockefeller-Foundation te vinden ware voor een hervatting van haar zegenrijken arbeid in Suriname.”

Mevrouw Schneiders—Howard, hoofdopzichteres bij den hygiënischen dienst en de anchylostoombestrijding, vertrekt dit jaar met drie maanden verlof naar New York, waar zij zeker de hygiënische belangen op de haar eigen wijze krachtig zal voorstaan.”

De Balata Compagnie Suriname heeft, naar „De West” meldt, besloten een fabriek te bouwen voor de vervaardiging van blikken. Zooals men weet, worden de provisiën voor het balatabedrijf in de binnenlanden verpakt in gesoldeerde bussen. Tot dusverre werden daarvoor oude kerosineblikken opgekocht, die dan schoongemaakt werden en, na vulling, gesoldeerd. Aanvankelijk was de prijs dezer blikken 25 cent, maar door de onderlinge concurrentie is deze ten slotte opgelopen tot 75 cent per blik. Bij zulk een prijs loont het de moeite om de blikken zelf te vervaardigen. De fabriek zal een capaciteit hebben om honderd blikken per dag te vervaardigen. Door een kleine aanvulling van materiaal, zal men ook blikken van andere afmetingen kunnen vervaardigen, wat misschien van belang kan zijn voor den uitvoer van vruchten of sappen in blik, waartoe plannen bestaan bij de onlangs opgerichte naamlooze vennootschap Surinaam.

De Koloniale Staten hebben in een vergadering, waarin belangrijke debatten zijn gehouden, een reeks amendementen aangenomen van de heeren Dragten Buaille en Snellen, betreffende wijziging van het beheer der districten. Indien de betrekkelijke verordeningen worden afgekondigd, gelijk zij door de Staten zijn aangenomen, dan zal het gevolg daarvan zijn: dat vier commissariaten vervallen: Combé, Domburg, Coronie en Albina; dat op Albina en Coronie een secretaris de plaats zal innemen van den commissaris; dat Ephrata behouden blijft als zetel van den commissaris van Cottica, onder welk district de bauxietonderneming Moengo blijft ressorteeren; dat het district Boven Suriname wordt toegevoegd aan het gebied van den commissaris van Commewijne, die „voor de loopende zaken” op Domburg wordt bijgestaan door een secretaris; dat een groot deel van de tegenwoordige districten Beneden Suriname en Beneden Para wordt toegevoegd aan Paramaribo, dat daardoor als aanhangsel krijgt een „buitendistrict” van ongeveer 25.000 inwoners.

„De West” van 2 Juli, die deze amendementen, inzonderheid de laatstgenoemde regeling, bstrijdt, meent „dat het verkeerd gezien is van de Staten, om het uitvoerend gezag in een richting te willen dringen, waarbij het moeilijk de verantwoording voor den goeden gang van zaken kan blijven dragen. Zij lokken daardoor een conflict uit, met veel kans om straks weder de kous op den kop te krijgen”.

In „Het Vaderland” van 20 Juli een ingezonden stuk

van den heer Fred. Oudschans Dentz, waarin hij op aandringt dat de Kon. N. I. Mail de passagierslijsten zal publiceren. Ook wij zouden het op prijs stellen als de Maatschappij daartoe overging.

„Het Volk” van 20 Juli schrijft: „In de zoogenaamde West-Indische buurt, noordelijk begrensd door de Posjeswetering, dienen, aan eenige nieuwe straten waaraan reeds met den bouw van huizen begonnen is, namen te worden gegeven.

B. en W. stellen de volgende namen voor: Stuyvesantstraat, Crynsenstraat, Van Rensselaerstraat, Neveveestraat, Bonairestraat, Paramariboplein, Paramaribostraat.”

In Amsterdam heeft men nog de Suriname-kade. Wanneer krijgt Den Haag een West-Indische buurt? Voor zooveel wij weten hebben wij hier alleen de Surinamestraat en een Paramaribostraat.

Wij hebben nog te antwoorden op een welmeenend „Men schrijft ons” in het vorige nummer van dit blad naar aanleiding van een opmerking, die wij in nummer 1 Juli hadden gemaakt. De schrijver zet bovendien zijn stuk: „De Corantijn. Een rivier zonder eind.” Nieuw en eind heeft de rivier wel, maar wij vreezen, dat de Corantijn-kwestie, naar het tempo, waarin zij zich beweegt, geen eind zal hebben.

De minister van Koloniën heeft aan de Tweede Kamer geschreven, „dat een mededeeling van de Besondere Regeering aan de Nederlandsche van de uitkomsten van Schomburgk's exploratie niet is ontvangen. Wij vonden dat een mededeeling van het grootste belang en nu wil „Men schrijft ons” weten waarom.”

Het antwoord op deze vraag zouden wij alleen kunnen geven, wanneer de Minister er toe overging de briefwisseling, die voorafgegaan is aan Schomburgk's reis en die nu meer dan 80 jaar oud is — dus „geschiedenis” — te publiceren. Wij twijfelen er echter niet aan of de leden der Tweede Kamer, die de overgelegde briefwisseling lezen, zullen onze opmerking beantwoorden.

Curaçao.

Cuba.

Volgens de „Amigoe” van 12 Juni 1926 zou het Curaçaosche gouvernement opnieuw trachten de emigranten op Cuba terug te voeren. Het blad bevat de volgende opwekking:

Spoedig biedt er zich wederom een schoone gelegenheid aan voor onze Curaçaosche arbeiders op Cuba, om naar hun land terug te keeren. Velen zonder twijfel zullen er naar zitten te snakken. Want volgens de laatste berichten is de toestand op Cuba allesbehalve rooskleurig, om niet te zeggen, slecht.

Reeds gedurende enkele maanden is er geen werk terwyl op bijna alle Centrales een staking is uitgebroken, waardoor de toestand nog verergerd is.

Dit wetende, verheugt het ons te kunnen melden, dat de firma Karel Croes van Aruba wederom met het Gouvernement een contract gesloten heeft om menschen van Cuba naar hier te brengen. Dezer dagen zal de heer Ovid A. Croes, lid van de Firma, die reeds 12 maal naar Cuba gemaakt heeft, met een groote, goetlopende golet daarnaartoe vertrekken.

Laten allen, die familieleden of vrienden op Cuba hebben, van deze gelegenheid profiteeren, om dezen schrijven en aan te sporen naar hun land terug te keeren.

Curaçao en Aruba geven werk in overvloed. Indien ze deze gelegenheid wederom laten voorbijgaan, weet wanneer er zich weer zoo'n gunstige gelegenheid zal voordoen? Daarom schrijft ten spoedigste, en tracht uw menschen te overtuigen, hoe Curaçao en Aruba anders zijn, en hoe ze hier werk in overvloed zullen vinden.

De laatste reis van de „Georgetown” in 't begin van dit jaar had 'n schitterend verloop en vele onzer arbeiders zijn er mee teruggekeerd, dank vooral aan de paganda van de Eerw. Pastoors van Aruba en aan de Agenten der Firma Croes op Cuba.”

In verband daarmee ontleenen wij aan „La Unión” van 10 Juni 1926, dat de fa. J. Monks and Sons, die in Aruba werkzaam is, op Curaçao 35 timmerlieden gezocht heeft om tegen een dagloon van f 7.— te komen werken. Het werk zou 9 maanden duren; 12 werklieden zouden reeds daarheen vertrokken zijn.

FIRMA SEGAAAR

DEN HAAG

SPUI 218. TELEF. 12902
THOMSONLAAN 93. 33667

COMPLEETE MEUBILEERING

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET
ZEISS-PUNKTALGLAZEN

Melbourne, vice-versa, over Nederlandsch-Indië vliegen, heen en weer. De L. A. bereidt vluchten voor van Bandoeng naar Telokbetong en beschouwt 't als een stout plan om deze verder eens tot Atjeh uit te strekken.

Luit. Kengen, kapitein Beumer laten in Indië verzuichten hooren over het touwtje waarmede de L. A. aan Java gebonden is. De marine-vliegofficier M. F. Elkerhout komt ervan getuigen, hoe in Nederland het verlangen bestaat Holland-Java te herhalen.

Waar ligt de boei dan toch verankerd? 't Is bekend, dat de nieuwe gouverneur-generaal Jhr. Mr. de Graeff, als gezant te Washington, heeft medegewerkt tot het uitzenden der Stirling-expeditie. Zal zijn invloed ten goede werken om bij de luchtvaart in Indië kloekheid te laten zegevieren over belemmerende voorzichtigheid?

Er wordt reeds een nieuwe expeditie met meerdere vliegtuigen ter verkenning van Nieuw-Guinea aangekondigd. De Zweed Dr. Mjöberg zou hiervoor financieelen steun krijgen van het groote Smithsonian-Instituut te Washington, hetzelfde dat Prof. Stirling heeft uitgezonden. Naar beweerd wordt, zou Dr. Mjöberg eigenlijk ook 't eerst de gedachte ontwikkeld hebben, waarop Stirling heeft doorgewerkt. De juistheid van 't nieuwe Mjöberg-plan wordt in twijfel getrokken. Hoe dit zij, de mogelijkheid van een hervatte onderneming op ruimer schaal is niet uitgesloten. Moet een Zweed, moet Amerikaansche durf ons ook verder den weg wijzen naar de binnenlanden van onbekend Nederlandsch-Indië?

Van Heutz toonde de wereld, dat Nederlandsch-Indië voor Nederland niet te groot, dat Nederland voor Oost-Indië niet te klein was. Met zijn heengaan was de taak in dit opzicht niet volbracht; 't lijkt of een voorstander van de oude leer: bij de kust blijven, het binnenland is te gevaarlijk; Java is eigenlijk Indië, de rest is — rest, 't lijkt of een voorstander van die oude leer weer tot macht en aanzien is gekomen. Moge de nieuwe landvoogd dit anders bestieren vóórdat Cobham, Stirling, Mjöberg, of andere buitenlanders de aandacht weer op „de rest” komen vestigen, zoals dit een dertigtal jaren geleden geschiedde in een internationale taal, die van Heutz verstaan heeft.

De opening der moskee te Parijs.

Tot de middelen door Frankrijk aangewend om de verbodering van de verschillende deelen van la plus grande France te bevorderen en te demonstreeren, behoort de oprichting van een groote moskee te Parijs. Wij hebben indertijd melding gemaakt van de ceremonie op 1 Maart 1922, waarbij de zuivere richting naar Mekka werd vastgelegd, lijn waarnaar de geheele bouw van den tempel gericht moest worden. Nu was de moskee klaar en dit viel mooi samen met de in Marokko behaalde overwinning. Een prachtige gelegenheid dus voor een openingsplechtigheid in hooge stemming.

De 14de Juli, de Fransche nationale feestdag, werd in Parijs gemaakt tot een grootsche demonstratie voor de in het Rif bevochten zege. De parade, gehouden in Champs-Elysees, zag bijeen President Doumergue, generaal Primo de Rivera, den Spaanschen dictator en Z. M. Moelei Joessief, sultan van Marokko. Bij het défilé langs deze hooge personages en voorbij het graf van den onbekenden soldaat, was de aandacht der honderduizenden vooral voor de beroemde zwarte Cherifeinsche wacht en voor de kort te voren uit het Rif teruggekeerde troepen. Heel Parijs was dien dag in de stemming gebracht voor hetgeen den volgenden dag moest geschieden, de plechtige ingebruikneming van de Mohammedaansche moskee.

Den 15en werd de tempel eerst in streng islamitischen opzet, door sultan Moelei Joessief, als hoofd der geloovigen, en uitsluitend in tegenwoordigheid van muselmanen, in gebruik genomen. De praktische en de symbolische beteekenis van deze stichting in Parijs voelt ieder mee. In een der Fransche dagbladen lezen wij, dat voor het eerst op christengrond, de muzelmanen een tempel zullen hebben, waar zij „chez eux” zullen zijn. Dat is minder juist. Engeland en de Ver. Staten hebben al hun mohammedaansche moskee. Toch blijft de instelling, met regeeringshulp, een daad van beteekenis. Bij de opening van den Parijschen tempel waren niet alleen vertegenwoordigers van alle onder Fransche vlag levende muselmanen (wier aantal op 25 miljoen wordt geschat), maar ook van Turkije, Egypte, Perzië, Britsch-Indië. Een groot aantal caïds was uit Marokko, Algerië, Tunis overgekomen. Parijs zelf heeft een talrijke islamitische kolonie, geschat op wel 50.000 zielen. De moskee heeft tevens een bibliotheek, een logeergelegenheid met restaurant en winkels. Was de eerste ceremonie, die zich naar de eischen

J. MOOIJMAN
SEGBROEKLAAN 2 - 's-GRAVENHAGE
Kruidenierswaren, Comestibles
en Vleeschwaren
BEZORGING DOOR DE GEHEELE STAD ZONDER PRIJSVERHOOGING

Watersnood-Comité.

Het op Curaçao gevormde comité heeft in de stad op de Isla f 5.656.25 bij elkaar gebracht voor de gemeene commissie in het moederland.

Een nieuw record.

De dag van 2 Juni was wederom een gloriëdag voor onze havenbeweging. Ik geloof niet, dat onze haven ooit zooveel schepen van verschillende nationaliteit op een dag bij elkaar heeft gezien. Alle beschikbare aanlegplaatsen waren bezet. Het was inderdaad een schitterend aanblik, die de onderscheiden passagiers van de verschillende schepen, wel een grooten dunk van onze havenbeweging heeft moeten geven. Zonder de schepen van Curaçao'sche Scheepvaart Mij. mee te tellen, waren we tot het volgende aanzienlijke lijstje:

Naam.	Nationaliteit.
Davanger	Noorsch
Niels R. Finssen	Deensch
War Nizam	Engelsch
Trafalgar	"
Mimi Horn	Duitsch
Karibia	"
Therese Horn	"
Heinz Horn	"
Denderah	"
Alemania	"
Posilippo	Italiaansch
Delft	Hollandsch
Amazone	"
Commewijne	"
Brion	"
Van Rensselaer	"
Stuyvesant	"
Caracas	Amerikaansch
Merida	"
Trujillo	"

De netto-inhoud van bovengenoemde schepen is 587 M3. De dag in onze haven, behalve de Isla-vloot, wel een grooten indruk maakte, hoe met den dag de belangrijkheid van onze haven groeit.

De Isla-vloot vertrokken 's morgens om 9 uur de President Bolívar, Julieta, Manuela, Maximina en Lonchita.

Om 3 uur 's middags lagen de volgende in de haven: P. I. M., Chepita, Felipa, Maruja, Justina en Juanita.

De directeur-fotograaf deze schitterende aanblik van onze haven, vol leven en bedrijvigheid, heeft weten vast te leggen op de gevoelige plaat en voor het nageslacht te bewaren.

Telefoon.

De officieele berichten in de Cur. Crt. van 5 Juni l.l. melden, dat C. Scalé, technisch ambtenaar bij het departement van Koloniën en W. Visser, monteur bij de telegraaf te Alkmaar belast zijn met de werkzaamheden bij den aanleg van een landstelefoonnet te Curaçao.

Caracasbaai.

Dezer dagen kwam ons ter oore, dat door de P. I. M. in principie besloten is tot het leggen van een buisleiding van Asiento naar Caracasbaai, afstand 12 K.M. voor het verpompen van stookolie van Isla naar Caracasbaai, ten behoeve van de groote stoomschepen, die daar stookolie gaan bunkeren.

Personalia.

G. Landheer, hoofd der Hendrikschool op Curaçao, is ontslag uit 's lands dienst verleend.

Uit den Verren Vreemde.

L. A. aan een touwtje.

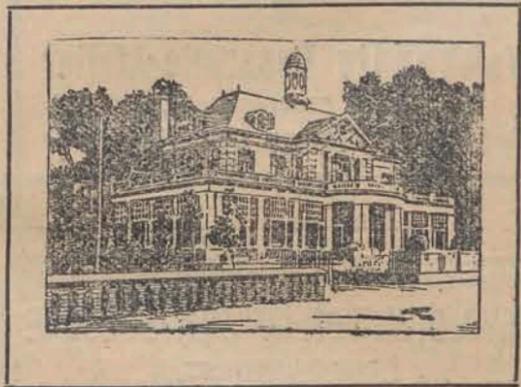
Alle belemmeringen ten spijt heeft de vliegmaschine van Amerikaansche Stirling-expeditie wonderen verricht boven Nieuw-Guinea. Als de Nederlandsch-Amerikaansche water-expeditie 't daar verder nu zonder vliegmaschine zal doen, zal dit niet strekken tot verandering van den roem der Indische L. A.

Waaagsche Steenkolen M^o v/h J. KEMPS
HOFLEVERANCIER
Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSINGEL 170 - Telef. No. 72180.
Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

Hotel-Café-Restaurant

„Boschhek”

Tel. 72060 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Jennisbanen
Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur
DINER

Voor Hotelgasten en Bezoekers
heeft „Boschhek” **Luxe Auto's**
disponibel.

**BRIEVENBUS -
PRULLEMAND**

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

**BRIEVENBUS-
HUISKAMER
OF KANTOOR.**

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

CASSA MARIS
Bedden- en Meubelmagazijn
NEPTUNUSSTRAAT 76-78
DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier
voor Stoffeederij,
Bedden, Matrassen en Markiezen

MEVR. D. M. VON LÜTZOW-BOUSCHE
PIANO-LEERARES

Onderwijs- en Solo-Diploma's van het Kon.
Conservatorium voor Muziek te 's-Gravenhage

THOMSONPLEIN 28 -- DEN HAAG
TELEFOON 31342

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618

'S- GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën
tegen concurrerende prijzen.

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

..... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij."

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

..... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd."

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA", Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
MODERNE DAMESKAPSALON
MASSAGE - MANICURE - PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

KULK & KRAMER COPIËER-INRICHTING
Kantoor machines en Meubelen
REPARATIE-INRICHTING
PAPESTR. 1b. TEL. 11701
REIS-SCHRIJFMACHINES
DEN HAAG 5183 Remington Portable,
Corona, Erika, Senta
Verzending naar Indië onder garantie.

van den koran te regelen had, in goede orde afgelopen, de tweede zou men de politieke of wereldsche kunnen noemen, die dienovereenkomstig dan het kenschetsend beeld gaf der verwarring van den dag in Frankrijk. Of dit tot stichting is geweest van de vreemde bezoekers? Of dit geen afbreuk heeft gedaan aan de beteekenis der eerste ceremonie, waarna eigenlijk, naar strenge islamietische opvatting, de tempel alleen voor muzelmannen bestemd behoorde te zijn?

In het democratische Frankrijk zijn zeer velen, die aan de een of andere functie of hoedanigheid recht ontleenen om een plaats te krijgen bij officieele plechtigheden. In het democratische Frankrijk zijn zeer weinigen, die aan een waardigheidsbekleeder, functionaris of hoedanigheidhouder een opgeëischte plaats durven weigeren. Vandaar herhaaldelijk een te veel aan bezoekers, aan houders van gereserveerde plaatsen bij wat een plechtigheid zou moeten zijn, maar er een warboel, ja een Janboel door wordt.

De ceremonie was grootsch opgezet. President Doumergue en andere autoriteiten hielden redevoeringen. Aankomst in statigen opmarsch. Maar voordien al een gedrang dat den tempel ontheiligde, dat bij de aankomst tot vechtpartijtjes overging. De deuren werden gesloten. Binnen een ordeloos gedoe, waarin alle waardigheid zoek ging. Men verdrong elkander tot in de bekkens met water. Buiten autoriteiten in uniform en waardigheidkostuum, die trachten hun recht tot binnen gaan te doen erkennen, geduw, geweld, waarbij de Fransche heftigheid het won van de Fransche deftigheid.

In tegenstelling met dit onwaardige gedoe en met deze demonstratie van gebrek aan eerbied, orde en tucht, bleven de vertegenwoordigers der — naar westerse opvatting minder beschaafde volkeren — toonbeelden van distinctie. Parijs heeft hen stellig geboeid, maar toch moeten zij van de ongeloofigen in de wereldstad den indruk hebben meegenomen, dat het eigenlijk barbaren zijn, die van hen nog een boel te leeren hebben. Allah is groot!

Britsch-Indische treebelen.

Toen wij de beteekenis weer eens deden uitkomen van de treurige gebeurtenissen in Britsch-Indië, stippen wij ook aan, hoe de onderstelling werd gewaagd, dat de regering de oneenigheid tusschen Hindoe en Mohammedaan eigenlijk met innerlijk welgevallen zou gadeslaan, het verdeel en heersch indachtig. Deze opvatting is eindelijk geuit op een wijze, die de regering ertoe gebracht heeft er krachtig tegen op te komen. Zoowel in het Lagerhuis als in Indië is dit protest uitgesproken, en in Indië heeft de onderkoning, Lord Irwin, zich zelf tot woordvoerder gemaakt, in eene uit Simla overgebrachte rede.

De Britsche regering heeft van den aanvang af aan begrepen, dat eendracht tusschen deze twee groote gemeenschappen onmisbaar was voor de bereiking van haar doeleinden. Indien plaatselijke veeten op den duur sterker bleken dan de hoop van alle goede Indische vaderlanders, zouden de grondslagen, waarop men voort had trachten te bouwen, ruw geschokt worden. Het was echter ondenkbaar, dat het Britsche genie gedwongen zou zijn te erkennen, dat het in Indië een fiasco bereikt had. Men staat tegenover een oestand, waarin de gevoelens van het volk zoo opgezweept zijn, dat een valsch gerucht of een kleine vechtpartij voldoende is, om een algemeene rustverstoring te veroorzaken en de woeste, onzinnige uitbarstingen te bewerken, die een aanfluiting van den godsdienst en een smet op het nationale leven zijn.

Lord Irwin gewaagde van de mogelijkheid van bijeenroeping van een Al-indische conferentie ten einde over den toestand te beraadslagen.

Het moge Lord Irwin gelukken; maar intusschen is er geen spoor van verbetering; integendeel!

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

De Secretaris-Penningmeester der Vereeniging is van 12 Juli af tot het einde der maand afwezig.

De heer W. A. Uiterwijk, Javastraat 32, Nijmegen, stelt zich beschikbaar — in verband met de Ramp-Sumatra — tot het houden van een voordracht met ± 250 lichtbeelden over een 8-daagsche reis door Sumatra's Westkust.

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
BERKENBOSCHBLOKSTRAAT 11
DEN HAAG

LEERARES PIANO- EN ENSEMBLESPEL
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

**Van het Informatie-Bureau:
INDISCHE VERLOFGANGERS.**

- R. C. Lewis, Telefoonambtenaar 2de klasse bij P. T. T.; p/a. Ned.-Indische Escompto Maatschappij 's-Gravenhage.
- Mej. D. Latuperisa, 1e Commies bij de S.S. en Amalia van Solmsstraat 117, 's-Gravenhage.
- W. van Dijk, Boekhouder 1ste kl. bij de Bangkoinwinning; Hoogstraat A. 5, Wageningen.
- C. P. Mom, Natuurwetenschappelijk technisch ambtenaar 1ste klasse bij den Dienst der Volksgezondheid Kromhout 153, Dordrecht m. i. v. 1 Aug. 1926; Pension Vasseur, Ginneken.
- J. W. van Lith, Leeraar bij de H.B.S. te Bandoeng p/a. fam. v. d. Meer, Insulindestraat 48, Rotterdam.
- P. C. van Pelt, Leeraar bij de H.B.S. te Soerabaja p/a. H. Kap, Nieuwenhoorn (bij Hellevoetsluis).
- Th. A. van Benthem, Landmeter der 3de kl. bij Kadaster; p/a. P. J. B. Briët, Hoogeweg 106, Amstfoort.
- H. W. van der Moolen, Administrateur der 1ste klasse het Krankzinnigengesticht te Lawang; p/a. den Rike, Fortlaan 3, Bussum.
- H. P. A. Holland, Onderwijzer der 1ste kl. bij O. E. L. O.; Nieuwstraat 42, Breda.
- F. C. Gerrits, Architect bij de Waterstaat en 's Lands B.O.W.; Laan van Meerdervoort 335, 's-Gravenhage.
- J. E. F. Weber, Controleur van de Belastingen op Hoofdkantoor van den Dienst der Belastingen; Brakelstraat 103, 's-Gravenhage.
- F. E. Sahelangi, Ambtenaar 4e kl. bij den Dienst In- en Uitvoerrechten en Accijnzen; Irisstraat Den Haag.
- J. Reitsma, 2e Werktuigkundige bij de Gouvernements Marine; Stevinstraat 56, Scheveningen.
- A. A. L. Bisschop, Controleur 1e kl. bij den P. T. dienst; Franklinstraat 104; 's-Gravenhage.
- S. Osinga, Onderwijzer der 1ste klasse bij de afdeling der Alg. Middelbare School te Padang Zeestraat 31, Zandvoort.
- H. J. Th. Boomgaard, Gouvernements-secretaris in ração; Regentessestraat 15, Nijmegen.
- L. H. C. Horsting, Adj. Brigade-Hoofd burgerlijk ambtenaar bij de Triangulatie-Brigade van den Topografischen dienst; Pension Lindeoord, Lindelaan Bussum.
- J. M. G. Vogelsang, Hoofdopzichter bij de Waterstaat 's Lands B.O.W.; Van Galenstraat 8, Den Haag.
- J. C. de Keijzer, Hoofdopzichter bij de Waterstaat 's Lands B.O.W.; Obrechtstraat 435, 's-Gravenhage.
- Ch. W. van Geuns, Opzichter 1ste klasse bij den terstaat en 's Lands B.O.W.; Thomsonlaan 78, 's-Gravenhage.
- W. Molenaar, Politieopziener 1ste kl. bij de Algem. Politie; Fultonstraat 98, 's-Gravenhage.
- F. P. Overeem, Politieopziener 1ste kl. bij de Algem. Politie; Weimarstraat 283, 's-Gravenhage.
- H. Th. J. Schreuders, 1ste Commies bij den Dienst der Mijnbouw; 2de Schuytstraat 146, 's-Gravenhage.
- J. L. F. R. Haelen, Opzichter 1ste kl. Burg. ambt. Genie; p/a. F. M. Haelen, Consulaat-Generaal Nederlanden te Parijs.
- W. Vleghter, Onderwijzer der 1ste kl. bij het O.E.L. 'Schenkkade 264, 's-Gravenhage.
- W. Bobiloff, Nijverheidsconsulent; Frankrijk, Les Biches H. te Savoie, Pension Dôme du Gouter.
- P. de Vos, Onderwijzer der 1ste kl. Hoofd der Opleiding Holl.-Indische School te Tjiamis; Scheepmakerhaven 2, Schoonhoven.
- R. van Renesse van Duivenbode, tijd. wnd. Ambtenaar 3e kl. bij den dienst der In- en Uitvoerrechten Accijnzen; Voltastraat 58, 's-Gravenhage.

UITZENDING VOOR 'S LANDS DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIË, SURINAME EN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending wege het Departement van Koloniën, bestaat gelegenheid tot mededinging.

10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indische Staatsdienst:

- a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs het bezit der hoofdkate;
- b. leeraar (leerares) M. O. Nederlandsch (doct of doctorandi Ned. letteren genieten de voorkeure bevoegd);
- c. leeraar (leerares) M. O. Fransche taal (volle bevoegd);
- d. leeraar (leerares) M. O. Duitsche taal (volle bevoegd);

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK

P. J. CRAMWINCKEL
Den Haag, PIETHEINSTR. 36, Telefoon 118

Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen
Encadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter in

WONINGBUREAU „DE CONCURRENT”

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 36776

Sterk concurrerende voorwaarden voor het:
Kopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Verhuren
van Huizen, Etages en Appartem., gem. en/of ongem.
J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I. L.**Firma W. H. DE RUITER**Wijnhandel - Gevestigd Anno 1893
1e Obrechtstraat 76 - DEN HAAG - Telef. 32581Bekend en vertrouwd adres voor
GOEDE BELEGEN WIJNEN
PRIMA LIKEUREN EN GEDISTILLEERD
BIEREN EN BRONWATEREN**Aan de Leden
van „Oost en West”****H**et bestaan van het „Koloniaal
Weekblad” is, dit behoeft
geen betoog, een levensbehoefte voor
Uw vereeniging.Op twee manieren kunt U het orgaan
steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw
weekblad helpen financieren, met
Uw inkoop te bevoordeelen en
daarbij den naam van het blad te
vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen
in Uw orgaan te adverteeren, of
door onzen reiziger bij Uw leve-
ranciers een introductie te ver-
schaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze
rekenen?

DE UITGEEFSTER.

Wanneer U

PERIODIEKENwilt uitgeven, wend U dan
tot ons. Wij zijn daarvoor
speciaal ingericht en kunnen
derhalve voor**goede en tijdige aflevering**zorg dragen. Desgewenscht
verzorgen wij voor U de**Administratie en Expeditie**Onze rotatiepersen staan ge-
reed voor uw **grote op-
lagen**, onze prima snelpersen
voor die tijdschriften, waarbij
het vooral op **kunstdruk**
aankomt**N.V. Drukkerij Ten Hagen**

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

Heeren Secretarissen der afdelingen die, voor pro-
paganda-doeleinden, boekwerkjes welke bij het Infor-
matie-bureau der Vereeniging verkrijgbaar gesteld zijn
(zie pag. 16 K.W.) wenschen te ontvangen, gelieve
hiervan opgave te doen aan het Secretariaat, Heul-
straat 17.L. Ch. A. FONTEIJN, Frederik Hendriklaan 123, Den
Haag. — Maleisch en Javaansch in geheelen omvang.
Mr. H. GILTAY, Laan van Meerdervoort 516, Den Haag
geeft les in Oud-Fransch recht, Oud-Vaderlandsch
recht, Romeinsch recht en Inleiding tot de Rechts-
wetenschap. Dictaten en excerpten beschikbaar.
Leidt op voor cand.-examen Ind. Jurist.J. F. H. GIBSBERTS, gep. hoofd eener school uit Ned.
O.-I., Schenkade 307, Den Haag. — Privaatlessen op
alle uren van den dag in alle vakken van het L. O.
en, voor zoover de vakken op de H.B.S. betreft, ook
voor lessen in Fransch, Ned. taal en letterkunde, Ge-
schiedenis, Aardrijkskunde en Cosmographie. Ge-
negen leerlingen aan huis te ontvangen voor toezicht
op huiswerk.J. ISRAEL, oud-adjt. Franslatur van de Javaansche
taal te Soerakarta, beëdigd Translateur hier te lande,
Soestdijk. — Javaansch; vervaardigen van schrift-
elijke vertalingen uit het Hollandsch in het Javaansch
en omgekeerd. — Stelt zich ook in andere plaatsen
beschikbaar.A. H. JANSEN, Jacob Ruijsdaellaan 21, Bussum. — Ma-
leisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft
les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilver-
sum, Baarn, Laren en 's-Graveland.Mr. E. RIJKE, oud Ind. recht. ambt., Witte Singel 58,
Leiden. — Ned. Ind. Wetb. — Adatrecht. — Staats-
instellingen van Ned. O. en W. Indië. — Javaansch.
— Maleisch. — Madoereesch.J. J. F. SCHREUEL, gepens. Ass.-Res., Vogelkersstraat 5,
Den Haag. — Maleische taal en letterkunde.A. A. SCHROEVERS, Stadhoudersplein 3, Den Haag. —
Stenografie. — Machineschrijven.C. STEUERWALD, oud Ass. P.S., Vivienstraat 59, Den
Haag. — Lessen in Werktuigbouw en IJzercon-
structie.PH. C. STUBENRAUCH, H. F. VAN ZUIJLEN en F. M.
GESCHER, Leeraren M. O. — Opleiding voor M. O.
Boekhouden en Staatspraktijkdiploma. Cursus voor
Handel en Administratie. St. Annastr. 85, Nijmegen.P. D. VISSER, Frederik Hendriklaan 162, Den Haag. —
Maleisch (grammatica, correspondentie, omgangs-
taal) en Wiskunde.A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden.
— Javaansch. — Maleisch.**Mutatiestaat van 21 tot 28 Juli.****Nieuwe Leden:****Geïntroduceerd door:**

Feltzer, Gouvern.-Accountant, Paramaribo, Oranje-
straat 2. f 5.—
F. C. Snijders, Onderwijzer, Paramaribo, Groot
Kruisstraat 11. f 5.—
H. J. Rustwijk, Onderwijzer, Koffieonderneming
„Stootwijk”, Suriname. f 5.—
W. Fränkel, Directeur van de Plantage „Broeder-
schap”, Beneden-Saramacca, Suriname. f 5.—
Gortman, Accountant, Amsterdam, Nassaukade
75. f 5.—
Dieleman, oud-Kapitein O.-I. L., Arnhem, Park-
straat 78. f 5.—
J. H. N. van der Burg, Arnhem, Klingelbeekse
weg 64. f 5.—
Brommering, Eigenaar Hotel „Bristol”, Arnhem, Bo-
bergstraat 2. f 5.—
Both, Koopman, Arnhem, Vijzelstraat 4. f 5.—
Manufacturehandel v/h. I. Bünker, Arnhem, Ke-
nestr. f 5.—
A. Bergfurt, Den Haag, Fahrenheitstr. 664. f 5.—
J. A. Wilkens, Den Haag, Frankenslag 162. f 5.—
C. Lindgreen, Kapitein O.-I. L., Den Haag, Malak-
straat 71. f 5.—

den Heer J. Mastenbroek, Directeur Koffieond. „Stoot-
wijk”.

Eigen aanmelding.

Secretaris Afd. Amsterdam.

Secretaris Afd. Arnhem.

den Heer J. L. Hakker te Den Haag.

Secretaris Afd. Den Haag.

Rectificatie: W. C. van Gelder, oud-Ass.-Resident, moet
zijn: Elsstraat 26, Den Haag.**Adresveranderingen:**W. Molenaar, O.-I. Ambtenaar m.v., van: Meester-
Cornelis, Matramanlaan 43, naar: Den Haag, Fulton-
straat 98. f 5.—F. P. Overeem, O.-I. Ambtenaar m.v., van: Weltevred-
den, Oude Tamarindelaan 6, naar: Den Haag, Wei-
marstraat 283. f 5.—F. Kroon, Kapitein Generale Staf O.-I. L., van: Ban-
doeng naar: Den Haag, 2de Anthonie Heinsiusstraat
63. f 5.—G. D. E. J. Hotz, Kapitein Generale Staf, naar: Ban-
doeng, Hoofdkantoor Generale Staf.

H. Wallis de Vries, van: Baarn, Heemskerklaan 17,
naar: Luthersche Diaconessen-Inrichting, Koningin-
g 3, Amsterdam. f 2.50
Rice, Kapitein-Intendant O.-I. L., van: Bandoeng
Amsterdam, van Baerlestraat 128. f 5.—
Dingemans, Resident m. v., van: Amsterdam,
Terborgstraat 17, naar: Den Haag, Hotel
„Minnoord”, Sweelinckplein. f 5.—
Anderson, van: Amersfoort, Joh. v. Oldenbarne-
veltlaan 42, naar: Rijswijk (Z.-H.), Nassaukade 27.
Felix, Kapitein-Intendant O.-I. L., Den Haag, van:
Hotel Pomona naar: Madoerastraat 4. f 5.—

PIERRE J. MOOIJMAN
DAMES- EN HEERENKLEERMAKERIJ NAAR MAAT
FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAGGep. Minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in
veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleding.
Alle voorkomende kleding. Ontvangen een pracht Collectie
Schotsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag
bekomen. — Betalingsconditiën volgens overeenkomst. 5214

TELEPHOON 30955 EVEN OPBELLEN!!!

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

Verlofgangers,
 wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat
 dan Uw wasch behandelen door de
Electricische Wasch- en Strijkinrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG 5105

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELLEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie.
 kundig personeel, een net ingericht kantoor, om
 zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen,
 Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op
 zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil
 maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handels-
 drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat
 betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reamedrukwerk moet er aantrekkelijk
 uitzien, want hij weet, dat *slecht reamedruk-
 werk wei drukwerk, maar geen reclame zou zijn.*
 Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker
 die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste
 van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat
 dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot
 hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een
 der beste drukkerijen van Den Haag: S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongvrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen. Het **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied van personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen worden zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland wonen, toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekkende willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de „Dokter" J. Franco Mendes-Calisch en L. Kappeijne van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring Voornitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Voornitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoemedede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch toneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theeplanten op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.
- No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen.
 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 0215

Zeebaboe's en Jonge
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bezoekers van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015